

+

Marginaliserte og idealiserte posisjoner.

En diskursanalyse av erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver i psykisk helsevern

Kristine Martinsen

Masteroppgave i Helsefagvitenskap
Institutt for helse og samfunn/ Avdeling for helsefag

UNIVERSITETET I OSLO

Januar 2019

«The only real mistake is the one from which we learn nothing»

- Henry Ford.

© Kristine Martinsen

2019

Marginaliserte og idealiserte posisjoner. En diskursanalyse av erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver i psykisk helsevern.

Kristine Martinsen

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

IV

Sammendrag

Hensikten med denne oppgaven har vært å gi et innblikk i hvordan stillingsannonser for erfaringskonsulenter konstruerer bilder av erfaringskonsulenten, og hva annonsene kan fortelle oss om overordnede forståelser av erfaringskonsulentens kunnskap, og bidrag i psykisk helsevern.

Oppgaven er av kvalitativ karakter og baseres på et sosial konstruktivistisk perspektiv hvor stillingsannonsene forstås som et uttrykk for en tekstlig konstruksjon av den ideelle erfaringskonsulent. Som teoretisk rammeverk for studien har det vært benyttet diskursanalyse for å identifisere subjektposisjoner som tilbys erfaringskonsulenten i stillingsannonsene. Datamaterialet består av 15 stillingsannonser fra offentlige og ideelle helsefaglige institusjoner som arbeider med psykiske lidelser og- eller rusavhengighet.

Analysen viser at erfaringskonsulenten tilbys to overordnede subjektposisjoner i annonsene; En marginalisert posisjon og den ideelle tidligere brukeren. Annonseteksten har konstruert subjektposisjoner som implisitt styrer erfaringskonsulenten inn i marginaliserte posisjoner ved å fremstille erfaringskonsulenten i særstilling som hverken bruker eller fagperson, den eneste som besitter erfaringskompetanse, og gjennom å forsøke å sidestille erfaringskompetansen med fagkunnskapen. Annonseteksten har konstruert subjektposisjoner som gir et bilde av at erfaringskonsulenten er den ideelle tidligere brukeren ved å stille krav til erfaringskonsulentens brukerhistorie, spesifikke egenskaper og karaktertrekk. Identifisering av subjektposisjoner i stillingsannonsene ble utført ved å analysere annonsetekstenes fremstillinger av erfaringskonsulentens erfaringer og arbeidsoppgaver, og hvordan teksten åpner opp for enkelte handlinger, og begrenser andre.

Analysen av stillingsannonsene har reflektert forståelser som antyder at erfaringskonsulentens kompetanse består av mange implisitte antakelser med svak forankring. Fremstillinger av erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver viser at det er få konkrete beskrivelser av hva erfaringskonsulenten skal gjøre, samtidig som det er uklart om det er erfaringskompetanse, utsanning eller egenskaper som ligger til grunn for utførelsen av arbeidsoppgavene. Analysen som utforsker beskrivelser av erfaringskonsulentens erfaringer reflekterer en instrumentell forståelse av kunnskap, som fordrer det objektive, som har uforbeholden overføringsverdi og kan generere effekt.

Abstract

The aim of this thesis is to present an insight on how job advertisements for peer support workers construct images of the peer support worker, and how the advertisements can tell us about overall understandings about peer support workers knowledge, and their contribution in mental health organizations.

A discourse analysis has been used as a theoretical framework with the aim of identifying subject positions offered to the peer support worker in the job advertisements. The thesis is based on a social constructivist perspective and therefor views the job advertisements as an expression of a textual construction of the ideal peer support worker. The data material contains of 15 advertisements from both public and ideal health organizations related to mental health and- or drug addiction.

The analysis show that the job advertisements offer two transcendent subject positions to the peer support workers; A marginalized position, and as the ideal former service user. The advertisements construct subject positions that implicit positions the peer support worker in marginalized positions by placing them as the only person with user knowledge, and by trying to juxtapose the peer support worker's user knowledge with specialized knowledge. The advertisements construct subject positons that depicts the peer support worker as the ideal former service user by making demands on the peer support workers history as a service user, specific characteristics and personal traits. Subject positions were identified in the job advertisements by analyzing descriptions of the peer support workers tasks and expectations to their experiences as service users.

The analysis of the job advertisements shows that there are several implicit understandings of the peer support workers expertise, without solid grounding. The analysis of the peer support worker's tasks show that the descriptions lack clarity when expressing what the peer support worker is expected to do, and at the same time there seems to be difficult to distinguish if the tasks are related to the peer support worker's user knowledge, or if it's related to education or traits and characteristics. The analysis that explore how the peer support worker's experiences are described reflects an instrumental and objective understanding of knowledge which can easily be transferred into the organization and generate an effect.

Forord

En lang og spennende prosess går nå mot slutten, mye takket være gode innspill fra studenter og ansatte ved avdeling for helsefag.

Jeg vil takke hovedveileder, Ida Lillehagen. For at du inspirerte meg til å analysere tekst, og for forslag til valg av datamateriale. Dine innspill, refleksjoner og forslag til teoretiske tilnærminger har gitt meg nye kunnskaper og forståelser, men også enkelte utfordringer. Takk til biveileder, Eivind Engebretsen. For gode innspill, og for nye spennende tilnærminger til å forstå kunnskap gjennom emnet «Makt og kunnskap i helsetjenesten». Takk, Gina Fraas Henrichsen. Du har vært en støttespiller siden forskningsforberedende. Din kunnskap om feltet og gode tips om oppbygging av oppgaven har vært utrolig nyttig. Og ikke minst, Takk til Ida og Gina for at dere alltid har vært tilgjengelige for spørsmål, det har vært helt uvurderlig.

Takk til medstudenter og deres veiledere som deltok i veiledningsgruppa, det var lærerikt og fint å være en del av. Jeg har satt så pris på deres tilbakemeldinger og vennskap gjennomutdanningsforløpet Ragnhild og Ann Katrin.

Til sist vil jeg takke familie og venner for støtte og oppmuntrende ord i perioder hvor det har vært tungt. Avslutningsvis vil jeg spesielt takke min samboer Martin, for at du aldri var i tvil om at jeg ville fullføre denne oppgaven, og for gode oppmuntrende ord gjennom prosessen. Jeg gleder meg til å få mer tid sammen med deg i tiden fremover.

Oslo, Januar 2019

Kristine Martinsen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn.....	2
1.1.1	Helsepolitiske føringer.....	2
1.1.2	Faglige føringer.....	3
1.1.3	Tiltak for å muliggjøre bruken av erfaringskonsulenter.....	4
1.2	Tidligere forskning.....	5
1.3	Oppgavens hensikt og problemstilling.....	8
1.4	Avgrensning.....	8
1.5	Videre fremstilling.....	9
2	Teori.....	10
2.1	Diskursanalyse.....	10
2.2	Subjektposisjon.....	11
2.3	Metaforer som analytisk verktøy.....	13
3	Metode.....	14
3.1	Stillingsannonser som tekstmateriale.....	14
3.2	Søk og arbeid med stillingsannonsene.....	15
3.3	Analyse av stillingsannonsene.....	15
3.4	Forskerrollen og etikk.....	17
4	Analyse.....	19
4.1	Presentasjon av stillingsannonsene.....	19
4.2	Erfaringskonsulentens erfaringer.....	20
4.2.1	EK har hatt et vellykket terapiutbytte.....	20
4.2.2	EK har vært en delaktig bruker.....	22
4.2.3	EK posisjoneres i en særstilling i forhold til brukere og fagfolk.....	23
4.2.4	EK styres inn i en profesjonell rolle.....	24
4.2.5	Oppsummering av analysen av EK's erfaringer.....	25
4.3	Erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver.....	26
4.3.1	EK er konstruktiv.....	26
4.3.2	EK kan formidle den representative brukerstemmen.....	27
4.3.3	Enkelte arbeidsoppgaver har uklare kompetansekrav.....	29

4.3.4	EK er prisgitt tjenestens aksept.....	30
4.3.5	EK tilskrives mot og styrke til å tåle ubehag.....	32
4.3.6	Det er uklart i hvilken grad EK skal bidra	33
4.3.7	Erfaringskompetanse kan bidra til marginalisering av EK	35
4.3.8	EK posisjoneres som et forbilde.....	36
4.3.9	EK mestrer eget liv	38
4.3.10	EK mellom områder	40
4.3.11	Oppsummering av analysen av EK arbeidsoppgaver.....	41
4.3.12	Oppsummering av funn.....	42
5	Diskusjon	43
5.1	Ulike fremstillinger av erfaringskompetanse	43
5.2	Utenforskap og marginalisering.....	48
5.3	Lite konkrete oppgaver og uklare krav	52
5.4	Idealiserte bilder.....	55
6	Konklusjon	59
	Litteraturliste	61
	Vedlegg	68

1 Innledning

Innen psykisk helsevern i Norge ansettes stadig flere personer som har egen erfaring fra psykiatri- eller rusbehandling. Såkalte erfaringskonsulenter skal bidra til økt brukermedvirkning gjennom å sørge for å gjøre brukerkunnskap og brukerperspektiv tilgjengelig i tjenestene. Ansettelsene gjenspeiler dominerende faglige og politiske idealer om at brukerkunnskap skal stå sentralt i tjenestetilbudet til psykisk syke i Norge (Rådet for psykisk helse, 2008, Nav & Helsedirektoratet, 2011).

Brukeransettelser innen psykisk helsevern anses som nytt her til lands (Klausen, 2016, s. 7) og tillegges stor betydning. Mens det i 2016 var registrert 113 erfaringskonsulenter ansatt i ulike helsetjenester i psykisk helsevern, ble det registrert nesten 300 i 2018, og tallet er stigende (Lund, 2016, Mohn-Haugen, 2018). På grunn av ordningens store faglige og politiske betydning, samt fordi et betydelig antall mennesker besitter og vil besitte slike stillinger i fremtiden, er det viktig å få kunnskap om de overordnede forståelser av erfaringskonsulentens kunnskap og bidrag i psykisk helsevern som ligger til grunn for, og videreføres gjennom ordningen.

Denne oppgaven utforsker stillingsannonser. I stillingsannonser beskriver arbeidsgivere hvilke kompetanse og egenskaper den potensielle arbeidstakeren må ha, og hvilke oppgaver vedkommende er tiltenkt. Gjennom å analysere slike idealiserte beskrivelser, kan vi få et innblikk i overordnede kulturelle forståelsesrammer for ansettelser av erfaringskonsulenter; eksplisitte og implisitte forståelser av erfaringskonsulenters kompetanse, samt muligheter og begrensninger som ansatt innen psykisk helsevern. Kompetanse-begrepet benyttes her som en samlebetegnelse på de ulike momentene som inngår i erfaringskonsulentens kvalifikasjoner. I denne oppgaven vil jeg undersøke hvordan annonsene konstruerer bilder av erfaringskonsulenten, og hva annonsene kan fortelle oss om forståelser av erfaringskonsulentens kunnskap, og bidrag i psykiske helsevern.

1.1 Bakgrunn

Betegnelsen erfaringskonsulent benyttes om ansatte som selv har egenerfaring som bruker eller pårørende. Andre betegnelser som brukes om denne og lignende stillinger er blant annet medarbeider med brukererfaring, brukeransatt og likeperson. Egenerfaring er en nødvendig betingelse for ansettelsene, og kompetansen som er tilegnet gjennom denne erfaringen skal brukes i arbeidet (Westerlund, 2012, s.20-21). Det er etablert et eget kvalifiseringsprogram for medarbeidere med brukererfaring som fokuserer på hvordan deltakerne kan bruke egne erfaringer som kompetanse, og hvordan de kan arbeide som hjelpere inne feltet for psykisk helse og rusomsorg (Alf, 2018).

Økningen i ansettelser av erfaringskonsulenter i psykisk helsevern gjenspeiler satsing på systematisering og gyldiggjøring av brukernes erfaringskunnskap, og videreutvikling av en mer brukerorientert kunnskap på feltet for psykisk helse (Borg & Karlsson, 2011).

Erfaringskonsulenter kan arbeide på system- og individnivå i ulike helseforetak innen psykisk helsevern (Larsen, 2017).

Både politiske og faglige føringer har vært av betydning for den økende bruken av erfaringskonsulenter innen psykisk helsevern (Borg, Sjøfjell, Ogundipe & Bjørlykhaug, 2017, s. 14,58). Jeg vil i de følgende kapitlene presentere noen av de sentrale helsepolitiske og faglige føringene som har vært viktige for denne utviklingen.

1.1.1 Helsepolitiske føringer

Opptrappingsplanen for psykisk helsevern (1998–2006) var en omfattende helsepolitisk reform som la noen klare verdimeslige føringer. Opptrappingsplanen fokuserte på brukernes rett til selvstendighet, uavhengighet, evnen til å mestre eget liv og utbygging av tjenestetilbud (NAPHA, 2010). For å sikre at verdigrunnlaget fra opptrappingsplanen skulle ivaretas videre etter reformen, ble rapporten «Brukermedvirkning- psykisk helse» utarbeidet av Sosial- og helsedirektoratet i 2006. Denne rapporten inneholdt beskrivelser av mål, anbefalinger og tiltak for å bedre ivareta brukermedvirkning, samt måter å involvere brukere, og systematisk arbeid for innhenting av brukernes erfaringskompetanse (Larsen, Aasheim & Nordal, 2006). Videre viser rapporten til gode erfaringer med ansettelser av erfaringskonsulenter i kommuner hvor ordningen er utprøvd (ibid s.26).

Til tross for at Opptrappingsplanen medførte en rekke positive endringer, viste evalueringer gjennomført av Helsetilsynet og Norsk forskningsråd at det fortsatt var elementer fra planen som ikke kunne anses å være oppfylt. I en tilsynsrapport fra Helsetilsynet (2008) reises det spørsmål om organiseringen av tjenestene legger til rette for å kunne behandle pasienter i tråd med opptrappingsplanen. Dette begrunnes i mangelfull samhandling mellom ulike tjenester, geografiske forskjeller, få kvalifiserte fagfolk, og at brukere med store sammensatte behov ikke får tilbud om tjenester de har krav på (Helsetilsynet, 2008, s.10-13). I 2009 gjennomførte Norges forskningsråd en omfattende evaluering av reformen og konkluderte med at det fortsatt forelå utfordringer knyttet til brukermedvirkning i tjenestene innen psykisk helsevern (NAPHA, 2010).

Mer enn 10 år etter reformen er økt brukermedvirkning innen psykisk helsevern et like aktuelt mål. Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) vektlegger at brukernes kunnskap og erfaringer må integreres i det faglige innholdet i behandlingen, da både fagkunnskapen og brukerkunnskapen er nødvendig for å skape gode helhetlige tjenester. Systematisk bruk av erfaringskonsulenter beskrives som et middel for å få erfaringskompetanse inn i tjenestene (Helse og omsorgsdepartementet, 2015-2016, s.62, 29-30).

Veilederen «Sammen om mestring» har som mål å styrke de kommunale tilbudene i tråd med Opptrappingsplanen i psykisk helse (Helsedirektoratet, 2014), og beskriver at faget er i sterk utvikling hva angår brukerinnflytelse, men at det kreves en systematisk tilnærming for å kunne oppnå økt brukerinvolvering. Brukeransettelser og brukerstyrte tjenester beskrives å tas mer i bruk, samtidig som brukernes erfaringsbaserte kunnskap integreres med fagkunnskapen i flere miljøer (Helsedirektoratet, 2014, s. 32).

1.1.2 Faglige føringer

Det har vært en økning i fokus på brukermedvirkning innen helse og velferdstjenester generelt i Norge de siste 30 årene, også blant fag- og brukermiljøer innen feltet for psykisk helse (Rise, 2012, Klausen, 2016). Synet på brukernes og helsepersonellens rolle har endret seg ved at det vektlegges en mer «aktiv brukerrolle», hvor bruker og helsepersonell inngår i en likeverdig konstellasjon (Rise, 2012).

Innen feltet for psykisk helse, samt i flere brukermiljøer, har såkalt recoverytenkning hatt innflytelse og bidratt til å rette fokus mot bruken av erfaringskonsulenter (Borg, Karlsson &

Stenhammer, 2013). Recovery er en filosofi og holdning som vektlegger og fremmer muligheter ved at det fokuseres på at mennesker med psykiske helseutfordringer kan leve meningsfulle liv (NAPHA, 2018). En recoveryorientert behandling vektlegger personers levde erfaringer med psykiske lidelser, og tanken om at individet besitter kunnskap om hva som skal til for å oppnå bedring. Behandlingen fokuserer på å hente frem egne ressurser i samarbeid med familie, fagpersoner eller andre i personens nettverk (ibid). Prinsippene i en recoverybasert behandlingsmodell fremstilles i litteraturen som en motsetning til en biomedisinsk tilnærming til behandling; recoverymodellen vektlegger brukernes erfaringsbaserte kunnskap og ressurser, mens den biomedisinske modellen fokuserer på retningslinjer, medikamenter og diagnostikk (Borg & Karlsson, 2011, Repper & Carter, 2011). Medikamentfri behandling er et eksempel på et behandlingstilbud som det argumenteres for innenfor en recoverybasert forståelse av bedringsprosesser (Waksvik, 2017).

I følge Borg, Karlsson og Stenhammer (2013) er ansettelse av erfaringskonsulenter en av forutsetningene for å kunne drive et recoveryorientert behandlingstilbud, og de anbefaler en endring i personalsammensetningen slik vi kjenner den i dag, slik at 50% av de ansatte har egenerfaring som brukere og opplæring som erfaringseksperter. Det argumenteres for at erfaringskonsulenter er bedre egnet til å sette seg inn i brukernes ståsted, og at de fokuserer på brukernes ressurser og muligheter der hvor behandlingssystemet vektlegger symptomer og begrensninger (Repper & Carter, 2011).

1.1.3 Tiltak for å muliggjøre bruken av erfaringskonsulenter

Det er etablert ulike tiltak for å muliggjøre ansettelse av erfaringskonsulenter i psykisk helsevern. Økonomiske stønader, utvikling av kunnskap, og tilrettelegging for erfaringsutveksling er eksempler på slike tiltak.

Helsedirektoratet har etablert en tilskuddsordning for kommuner som ønsker å ansette en erfaringskonsulent. Det er mulig å søke om midler for en fire års periode, hvor tilskuddet trappes gradvis ned hvert år, med hensikt om at det skal resultere i fast ansettelse, og at kommunen overtar det økonomiske ansvaret når stønadsperioden er over (Helsedirektoratet, 2018).

Flere kompetansesenter innen psykisk helse er opprettet på oppdrag fra Helsedirektoratet med mål om å fremme erfaringskompetanse og psykisk helse i kommunene, og hvor erfaringskonsulentrollen vektlegges som en viktig satsning for å oppnå dette (Se for eksempel erfaringskompetanse.no, NAPHA.no, kbtmidt.no). Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse er et kompetansesenter som ble opprettet som et treårig prosjekt under Opptrappingsplanen, og som arbeider på oppdrag fra Helsedirektoratet. Deres mandat er å samle, systematisere og videreformidle erfaringskompetanse innen psykisk helsevern (Erfaringskompetanse, 2016).

Kompetansesenteret har vært særlig opptatt av recovery og erfaringskonsulentrollen, og har derfor tatt initiativ til årlige møter med erfaringskonsulentene, og til undersøkelser og formidling av kunnskap om rollen. I 2016 publiserte de blant annet en håndbok for arbeidsgivere som planlegger ansettelse av erfaringskonsulenter. Boka tar for seg aktuelle problemstillinger og bidrar med råd og tips både rundt ansettelsesfasen og stillingsforholdet. Håndboken er utarbeidet i et samarbeid mellom Nasjonalt senter for erfaringskompetanse og personer som selv arbeider som erfaringskonsulenter (Weber & Jensen, 2016).

Økende bruk av erfaringskonsulenter har medført et økt fokus på rollens funksjon, krav til kompetanse (Borg et al., 2017), og arbeidsvilkår (Skjeldal, 2017). I oktober 2017 ble det klart at det skal etableres en egen interesseorganisasjon (Erfaringssentrum) for erfaringskonsulenter. Leder av Erfaringssentrum Torbjørn Mohn- Haugen er selv erfaringskonsulent i Oslo kommune og skal samarbeide med Fagforbundet for å styrke lønnsvilkår, stillingskoder og bistå ved interessekonflikter. Erfaringssentrum skal bestå av en gruppe på 8- 10 personer som i tillegg til å arbeide for mer ordnede arbeidsforhold, skal arrangere konferanser for erfaringskonsulenter som kan legge til rette for lokale, regionale og nasjonale nettverk (Fleiner, 2017).

1.2 Tidligere forskning

Det er gjennomført en rekke nasjonale og internasjonale studier som utforsker ulike sider ved bruken av erfaringskonsulenter (peer support) i psykisk helsevern. Mye av forskningen tar for seg erfaringskonsulentens, brukernes og personalets erfaringer med rollen og effekten av brukeransettelser (Repper & Carter, 2011, Jacobsen, Trojanowski & Dewa, 2012).

I en kvalitativ studie fra Canada, utforsker Asad og Chreim (2016) erfaringskonsulenters erfaringer med å fylle denne rollen. Utfordringer ble rapportert til å handle om udefinerte forventninger til - og manglende legitimering av - rollen, mangelfull opplæring og behov for kompetanseheving for å kunne delta i faglige diskusjoner. Halvparten av deltakerne i studien opplevde at de var lavt lønnet, noe som medførte at de følte seg lite verdsatt og at ansettelsen var symbolsk. Enkelte erfaringskonsulenter beskrev ambivalens og retraumatisering i forhold til egen sykdomshistorie i møte med andre pasienter. I Norge har Nasjonalt senter for erfaringskompetanse gjennomført en undersøkelse hvor de utforsker erfaringskonsulentenes arbeidsforhold. Resultatene viste blant annet at en stor prosentandel av erfaringskonsulentene her manglet stillingsinstruks, arbeidsbeskrivelser, veiledning og opplæring i varslingsprosedyrer der de arbeidet (Skjeldal, 2017). En av erfaringskonsulentenes viktigste arbeidsoppgaver fremstilles å være deling av egne erfaringer med pasienter eller brukere i behandling. Erfaringskonsulentene rapporterte at pasientene kunne møte deres forsøk på å dele erfaringer med ulike reaksjoner basert på hvor pasientene var i egen bedringsprosess. Brukerne som var i behandling og som viste manglende innsikt i egen sykdom fant lite til felles med erfaringskonsulenten og kunne avvise deres tilnærminger. Erfaringskonsulentene erfarte at de derfor måtte vurdere hvem som kunne dra nytte av deres erfaringskompetanse. Det ble rapportert ubehag i de tilfellene hvor erfaringskonsulentene delte sine erfaringer med pasienter som ble ansett som mye sykere enn hva de selv hadde vært, da de ikke ønsket å gi noen falskt håp (Asad & Chreim, 2016).

Det er gjennomført studier som utforsker brukernes opplevelser med å samarbeide med erfaringskonsulenter, internasjonalt og her i Norge. Repper og Carter (2011) har gjort en litteraturgjennomgang hvor de utforsker bruk av erfaringskonsulenter i psykisk helse. Pasientene som hadde erfaringer med å samarbeide med erfaringskonsulenter rapporterte at de opplevde seg bedre forstått av erfaringskonsulenten, og de utviklet et kameratskap basert på felles erfaringer og historikk (Repper & Carter, 2011). I en studie fra Norge ble det fremhevet som positivt at erfaringskonsulentene hadde rikelig med tid til å gi støtte og hjelp, de utviste respekt og at de opplevdes som supplerende til øvrig personell. Utfordringer i samarbeid med erfaringskonsulenter ble forklart å handle om tilfeller hvor erfaringskonsulenten anså egne erfaringer og løsninger som egnet for alle (Borg et al, 2017).

Kilpatrick, Keeney og MaCauley (2017) har undersøkt helsepersonells forventninger til hva erfaringskonsulenter kan og skal bidra med i tjenestene. Deres studie viser at det finnes

ulike forventninger til denne rollen da halve gruppen mente at rollen er verdifull, mens den andre halvparten mente at rollen kun er tokenistisk (symbolsk). Klare arbeidsbeskrivelser med definerte oppgaver, og tett samarbeid med personalet på ulike nivå i organisasjonen fremheves som måter å fremheve rollens betydning (Kilpatrick, Keeney & McCauley, 2017).

Flere studier har sett på effekten ved bruk av erfaringskonsulenter i psykisk helsevern. Resultatene viser at samarbeid mellom brukere og erfaringskonsulenter kan virke forebyggende på reinnleggelser og bidra til raskere utskrivelser for brukerne (Repper & Carter, 2011, Jacobsen et al, 2012). Brukere som har mottatt støtte fra en erfaringskonsulent rapporterte å føle en høyere grad av aksept og forståelse, samtidig som de opplevde en styrket selvfølelse og bedre sosial fungering enn brukerne som mottok tradisjonell behandling. I tillegg ble det rapportert at stigma knyttet til psykiske lidelser endret seg i møte med erfaringskonsulenten og at de selv opplevde håp rundt egen tilfriskning (Repper & Carter, 2011, Jacobsen et al., 2012, Borg et al 2017). Videre ble økt tilgjengelighet og evnen til å være brobygger inn mot ulike arenaer og helsepersonell fremhevet som positive sider ved erfaringskonsulenter. Studier som undersøker hva det er ved brukeransettelser som gjør at det fungerer har identifisert ulike momenter som anses å være viktige. Blant disse fremheves personlig egnethet på grunn av erfaringskonsulents karaktertrekk (Coathsworth-Puspoky, Forchuk & Ward-Griffin, 2006), erfaringskonsulentens verdier (Mead, Hilton & Curtis, 2001), og spesifikke oppgaver som er tiltenkt erfaringskonsulenten (Schwenk, Brusilovskiy & Salzer, 2010). Jacobsen et al. (2012) konkluderer med at dersom en erfaringskonsulent skal kunne lykkes, vil personen ha kvalifikasjoner utover egen erfaring med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet. For å kunne legitimere erfaringskonsulentrollen, fremheves viktigheten av tydelige stillingsannonser for å kunne finne rett person med de rette egenskapene for å fylle rollen (Jacobsen et al., 2012).

Oppsummert så kan tidligere forskning fortelle noe om hvordan erfaringskonsulenter opplever å fylle denne rollen og forholder seg til dens rammebetingelser. Brukere i aktiv behandling har gitt et innblikk i fordelene og ulempene med å samarbeide med erfaringskonsulenter, og det fremkommer at det er delte forestillinger om rollens verdi blant fagfolk. Eksisterende forskning sier noe om effekten av brukeransettelser for brukere i aktiv behandling, og viktigheten av å finne rett person med de rette kvalifikasjonene og egenskapene til stillingen. Det er derimot få studier som utforsker forståelser av erfaringskunnskap og arbeidsoppgavene som er tiltenkt erfaringskonsulentrollen. Denne studien har derfor som hensikt å kunne bidra med et innblikk i hvordan erfaringskompetanse

fremstilles i stillingsannonser, og hvilke arbeidsoppgaver som tilskrives erfaringskonsulentrollen. Det er viktig å understreke at denne formen for analyse ikke er en uttømmende analyse, men en mulig måte å analysere tekstlige fremstillinger av hvordan erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver fremstilles i stillingsannonser. Det er med andre ord ikke erfaringskonsulentrollen slik den utøves i praksis som undersøkes, men idealiserte tekstlige fremstillinger av posisjonen som erfaringskonsulent.

1.3 Oppgavens hensikt og problemstilling

Brukeransettelser tillegges stadig større betydning fra politisk og faglig hold og det er fortsatt mye vi ikke vet om denne formen for ansettelser. Det er derfor viktig å få mer kunnskap om de overordnede forståelsene og forventningene til erfaringskonsulentens kompetanse og bidrag i psykisk helsevern, og hvilke implikasjoner slike tekstlige fremstillinger potensielt kan ha for praksis. På bakgrunn av dette ønsket jeg å besvare følgende problemstilling:

- *Hvordan fremstilles erfaringskonsulentrollen i stillingsannonser for erfaringskonsulenter?*
 - *Hvordan fremstilles erfaringskonsulentens kompetanse?*
 - *Hvordan fremstilles erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver?*

1.4 Avgrensning

Brukeransettelser foregår på flere ulike helsefaglige områder i Norge i dag. Det benyttes erfaringskonsulenter som har egenerfaring fra barnevernet, som lever med funksjonsnedsettelse og med erfaring fra psykisk helsevern. Denne oppgaven utforsker erfaringskonsulentrollen i psykisk helsevern. «Erfaringskonsulent» forkortes som EK i oppgavens analysedel, og betegnelsene erfaringskompetanse og brukerkompetanse benyttes synonymt gjennom oppgaven. Kompetanse-begrepet benyttes som en samlebetegnelse for de ulike momentene som inngår i erfaringskonsulentens kvalifikasjoner, og hvor erfaringskunnskap anses å være et av momentene.

1.5 Videre fremstilling

I kapittel 2 vil jeg gjøre rede for de teoretiske tilnærmingene som benyttes i denne oppgaven. Dette innebærer blant annet en kort redegjørelse for diskursanalyse og det analytiske begrepet subjektposisjon. Jeg redegjør så for metaforanalyse som har vært benyttet som analytisk verktøy. I kapittel 3 vil jeg gjøre rede for oppgavens metodedel. Jeg presenterer hvorfor stillingsannonser kan være egnet som datamateriale, hvordan jeg har arbeidet med annonsene, min for forståelse og etiske implikasjoner ved prosjektet. Kapittel 4 inneholder en beskrivelse av stillingsannonsene og selve analysen. Kapittel 5 inneholder diskusjon, før oppgaven konkluderes i kapittel 6.

2 Teori

2.1 Diskursanalyse

Dette kapittelet gjør rede for diskursteori og diskursanalyse slik tilnærmingen benyttes i oppgaven. Bergström og Boreús' definerer diskurs som; «*En samling utsagn i en bestemt sosial kontekst, samt skrevne og uskrevne regler for hva som kan og ikke kan sies i konteksten*» (Bergström & Boreús, 2005, s.17. Min oversettelse).

Michel Foucault var en fransk filosof og idèhistoriker, og regnes som opphavsmann bak diskursbegrepet, og som grunnleggeren av diskursteorien (Foucault, 1999, Hammer, 2018). Diskurs kan vise til det konkrete som sies, men også til de rammene som kan virke styrende for hva som anses som akseptabelt å mene og tro i et bestemt fellesskap. Diskurser kan opptre som etablerte verdier, og på den måten bidra med premisser som påvirker vår forståelse av verden rundt oss (Bratberg, 2014, s.29-30). Overført til mitt prosjekt kan man tenke at brukermedvirkningsdiskursen består av flere sett med begreper, tankesett og handlingsmønstre som former det som anses som riktig, verdifullt og godt gjennom en kollektiv språklig praksis og som kommer til uttrykk i stillingsannonsene (ibid s.29). Diskurs kan derfor forstås som en slags struktur som former, og som legger rammer for både mottaker og avsender av en tekst, og som gir grunnlag for handling på et kognitivt og normativt nivå. Det medfører at man ikke selv kan velge fritt blant forskjellige ideer, men at vi er bundet av strukturer, både bevisste og ubevisste, som styrer oss i retning av ulike ideer og som påvirker vår forståelse av virkeligheten. Av og til vil det oppstå konflikter mellom ulike ideer og som påvirker forholdet- og skaper bevegelse mellom de ulike delene av en diskurs. En diskurs er aldri statisk, men i stadig endring gjennom bruk av språket (Ibid s.30-31). Ulike institusjoner vil være en del av en større kollektiv meningsramme, hvor den hegemoniske diskursen produserer og blir produsert av rådende oppfatninger innen politikk, fag og samfunn (Holland & Leander, 2004).

Diskursanalyse er en fortolkende vitenskapstradisjon som baserer seg på at mening (ideer og oppfatninger) både skapes og opprettholdes gjennom kommunikasjon. For å kunne forstå og identifisere mening er det derfor nødvendig å analysere språket. En diskursanalyse kan benyttes for å analysere tekster empirisk med den hensikt om å få tak på ulike forestillinger som ligger til grunn for teksten, og som teksten bidrar til å opprettholde. En diskursanalyse av stillingsannonsene kan med andre ord gi innblikk i overordnede forståelser og

forventninger til erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver, og som opprettholdes gjennom språket i annonseteksten (Bratberg, 2014, s.30,32). Diskursanalysen vektlegger forholdet mellom det talte ordet (teksten) og det som gir ordene mening (konteksten), og det handler om å få tak på meningsoverskuddet som skjer over setningsnivå i teksten (Grue, 2018). Anvendelse av spesifikke ord og begreper for å beskrive erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver kan derfor produsere et meningsoverskudd som kan virke styrende på hvordan erfaringskonsulentrollen fremstilles i annonsene.

Diskursanalysen egner seg til å analysere ulike sosiale forhold ved at den retter oppmerksomheten ved diskursens implikasjoner, altså hvilke konsekvenser det språklige innholdet kan ha, og for hvem (Bratberg, 2014, s. 33). Gjennom tiden vil man kunne anta at det finnes endringer i antagelser om hva som er god pasientbehandling innen psykisk helsevern. Ulike diskurser kan være tilknyttet det samme samfunnsområdet, hvor det regjerer ulike oppfatninger om helsevesenets rolle, og som konkurrerer om å vinne frem på det aktuelle feltet. Et aktuelt eksempel på dette kan være den biomedisinske tilnærmingen som fremstilles som en motsetning til en recovery-orientert tilnærming på feltet for psykisk helse. Mennesker vil i mange tilfeller relatere seg til flere diskurser og som åpner et handlingsrom for å hente elementer fra en diskurs som kan brukes innenfor en annen. I disse brytningene mellom ulike diskurser kan meningsdannelse finne sted, og som en diskursanalyse kan bidra til å avdekke (Ibid s.33-35).

2.2 Subjektposisjon

I denne oppgaven benyttes diskursanalyse for å identifisere subjektposisjoner som annonseteksten konstruerer og pålegger erfaringskonsulenten. Subjektposisjon kan defineres som «*et sett med verdier, praksiser, eller tenkemåter som en person kan identifisere seg med eller avvise*» (Søreide, 2010, s. 69). En subjektposisjon kan forklares som en posisjon som blir gjort tilgjengelig via språket, muntlig eller skriftlig, gjennom tilgjengelige diskurser eller diskursive praksiser (Davies & Harre, 1999, Henriksen, 2017).

Teorien bak subjektposisjoner er i utgangspunktet inspirert av Michel Foucault's diskursteorier. I «Diskursens orden», beskriver han hvordan diskurser tildeler, konstruerer og posisjonerer subjekter. Foucault anser seg ikke å være et talende subjekt som fritt kan

benytte seg av diskursen, da den har vært der lenge før Foucault begynner å tale, og legger noen føringer på hvordan det er akseptabelt å tale i denne sammenhengen. Med dette menes de forutbestemte normene og føringene som bestemmer hva man kan si, og hvem man kan være i den konkrete settingen. Det er med andre ord ikke subjektet som skaper diskursen, men subjektet blir et produkt av diskursen (Henriksen, 2017, Haldar, Engebretsen & Album, 2016).

Subjektposisjon som analytisk rammeverk kan benyttes på ulike måter, som ved analyse av samtaler på mikronivå, til kulturelle studier på makronivå (Harre & Langenhove, 1999, s. 10). Laclau og Mouffe argumenterer for at subjektposisjoner tildeles innenfor en diskurs og påvirker hvordan vi tenker og handler. Hva som er korrekte og ikke-korrekte handlinger bestemmes av hvordan diskursen reduserer og former våre muligheter (Jørgensen & Phillips, 1999. s.44).

I denne oppgaven anses stillingsannonnene å være et uttrykk for en eller flere diskurser, og min hensikt er å identifisere og analysere tilgjengelige subjektposisjoner i annonsene. Jeg har med meg en grunntanke om at brukermedvirkningsdiskursen bærer med seg forståelser av hva en erfaringskonsulent må besitte av kompetanse og hvordan denne kompetansen skal benyttes i psykisk helsevern. Det analytiske begrepet subjektposisjon benyttes i denne oppgaven om en posisjon som stillingsannonnene tilbyr eller pålegger erfaringskonsulenten basert på annonsetekstenes føringer og fremstillinger. Ulike forventninger som gjenspeiles i annonsene vil kunne fremstå som styrende for den tekstlige posisjonens handlingsrom, ved å åpne for enkelte muligheter, og begrense andre. Gjennom å analysere beskrivelser av erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver og kompetanse vil mulige subjektposisjoner gjøres tilgjengelige i annonseteksten, og som kan bære med seg føringer på hva erfaringskonsulenten må kunne- og gjøre, for å fylle den tekstlige posisjonen som fremstilles i annonseteksten.

Det er viktig å understreke at subjektposisjon nødvendigvis ikke er statisk og uforanderlig, men kan aksepteres som helhet, deler av den, eller man kan forsøke å avvise posisjonen. Det betyr allikevel ikke nødvendigvis at et individ står fritt til å velge ens identitet ut i fra det som er å fortrekke, men at det er en kompleks forhandlingsprosess som pågår kontinuerlig (Henriksen, 2017, Davies & Harre, 1990, s. 40).

2.3 Metaforer som analytisk verktøy

En metafor kan forklares som ord eller uttrykk som benyttes i overført eller billedlig betydning (Grue, 2018). Den amerikanske forfatteren og litteraturkritikeren Kenneth Burke definerer metaforer som «*a device for seeing something in terms of something else*» (Sitert i Askeland, 2008, s. 51). Metaforer benyttes ofte for å uttrykke noe abstrakt ved å sammenligne med noe kjent og konkret som for eksempel menneskekroppen. Et eksempel på dette kan være å beskrive lederen i en bedrift som «hjernen» bak selskapet (Grue, 2018).

Askeland (2008, s. 43-46) har redegjort for ulike retninger innen metafor-teori og bruken av metaforanalyse innen fagfelt som psykologi, lingvistikk, diskursanalyse og filosofi. Ulike retninger innen metafor-teori og måter å forstå metaforer på kan relateres til ulike teoretikere. Aristoteles knyttes til det som kalles klassisk metafor-teori, hvor metaforen fremheves som et språklig fenomen som påpeker likhet mellom to ulike fenomener. Blacks interaksjonsteori går ut på at det er en gjensidig påvirkning mellom to elementer i en metafor, som gjør det godt egnet til å analysere språklig maktbruk i offentlige debatter. Den kognitive tilnærmingen av Lakoff og Johnsen anser metaforen som en del av hverdagstalen og som et mentalt fenomen, hvor tankene er overordnet det språklige (ibid, s.46). Det finnes med andre ord flere tilnærminger til å gjøre en metaforanalyse, og flere årsaker til hvorfor det er et egnet analytisk verktøy. Moser (2000) fremstiller metaforen som et foretrukket virkemiddel i settinger hvor komplekse og abstrakte fenomener blir forsøkt beskrevet, og at ulike metaforer kan påvirke vår oppfatning og fortolkning. Samtidig kan metaforer gi innblikk i sosiale og kulturelle forståelser, en type taus kunnskap og ulike aktørers «indre verden» (Moser, 2000). En analyse av metaforer kan med andre ord gi tilgang til noe mer enn det som eksplisitt står skrevet i teksten, og relatert til mitt prosjekt har jeg vært spesielt opptatt av den overføringen av mening som en metafor kan inneholde.

Jeg har latt meg inspirere av det Lakoff og Johnsen beskriver som metaforiske uttrykk (Golden, 2006, s 15). Kort forklart så handler dette om å hente ord og uttrykk fra ett område (kildedomene) og benytte det om ett annet tema (måldomene). To eksempler på en slik overføring kan være å tenke at «å være på samme sted» (kildedomene), kan overføres til «å være enige» (måldomene), eller at «bevegelse» (kildedomene) er det samme som «forandring» (måldomene) (ibid). Identifisering av denne typen overføringer kan derfor potensielt bidra til å avdekke de mer skjulte forestillingene som ligger til grunn virker styrende for annonsenes fremstillinger av erfaringskonsulentrollen.

3 Metode

I dette kapitlet vil jeg argumentere for hvorfor stillingsannonser egner seg som empirisk materiale, hvordan jeg har skapt mitt materiale og hvordan jeg har arbeidet empirisk med stillingsannonsene. Avslutningsvis vil jeg gjøre rede for refleksivitet og etiske implikasjoner ved prosjektet.

3.1 Stillingsannonser som tekstmateriale

Stillingsannonser som genre følger ofte en standardisering, og de er ofte tilgjengelige via ulike informasjonskanaler. I følge Helgesson (2011) kan en stillingsannonse gi arbeidsgiver anledning til å konstruere det de anser som en ideell kandidat for stillingen gjennom hva de etterspør i annonseteksten. Samtidig vil de som utformer annonsen være påvirket av ulike konvensjoner knyttet til denne genren ved å sammenligne med andre annonser, eller maler som benyttes i organisasjonen (Helgesson, 2011). Stillingsannonser som genre kan være interessante å benytte som datamateriale fordi språkbruk som benyttes i annonsene kan reflektere holdninger som finnes i arbeidslivet på et gitt tidspunkt, og av den grunn gjenspeile verdier og idealer som finnes i tiden og i samfunnet. Stillingsannonser er tilgjengelig for mange mennesker, og leses av både arbeidssøkende og andre som ønsker å se hva som skjer i eget arbeidsfelt. På lik linje med andre tekster som har en rekke lesere vil stillingsannonsene kunne påvirke tankeinnhold og ordvalg ved at leser påvirkes gjennom annonsens språkbruk. Retoriske virkemidler og bruk av språk vil med andre ord kunne ha betydning for hvordan potensielle søkere forstår posisjonen som ønskes besatt og hvordan de vil te seg i rollen (ibid). En ulempe ved å utforske stillingsannonser kan muligens være at de ofte inneholder relativt korte tekstutdrag, hvor mye informasjon skal gis ved bruk av få ord, og som medfører at mulighetene til å utdype hva som etterspørres begrenses.

Overført til mitt prosjekt så kan stillingsannonsene forstås som et skriftlig uttrykk for «den ideelle erfaringskonsulenten». Annonsene kan gi et bilde av hvordan teksten konstruerer og legger til rette for bestemte handlingsrom og posisjoner, og som samtidig bidrar til å utelukke og begrense andre.

3.2 Søk og arbeid med stillingsannonse

Arbeidet med denne oppgaven startet med en nysgjerrighet til begrepet brukerkunnskap. I arbeidet med å skape en bedre forståelse av brukerkunnskap ble jeg bevisst på brukeransettelser, som igjen ledet meg til å oppsøke stillingsannonser. Jeg anser stillingsannonser som et egnet empirisk materiale fordi det er en type tekst hvor arbeidsgiver beskriver hvilken kompetanse arbeidstaker må ha. Annonseene kan derfor bidra til å gi et bilde av de ulike kompetanser og egenskaper som forventes av erfaringskonsulenten, slik det tilskrives i stillingsannonseene.

For å få tak i et utvalg av stillingsannonser benyttet jeg meg av en jobbportal, www.dittarbeid.no som viste inaktive annonser fra sider som www.finn.no, www.nav.no og www.karrierestart.no. Søket endte på totalt 20 stillingsannonser som er datert fra 2013 frem til 2017, hvor 15 av disse utgjør materialet som ligger til grunn for analysen. Annonseene er fra ulike tjenestetilbud, med unntak av to annonser som er fra samme organisasjon. Tjenestestedene omfatter offentlige og ideelle helsefaglige institusjoner som arbeider med psykiske lidelser og- eller rusavhengighet. Stillingsannonseene er nummererte og finnes avslutningsvis i oppgaven.

3.3 Analyse av stillingsannonse

Arbeidet med stillingsannonseene har vært en lang og omfattende prosess. Ved første gjennomlesning var jeg på utkikk etter sitater og utsagn som jeg reagerte på, eller ikke helt forstod. Samtidig hadde jeg med meg et overordnet spørsmål om hva en arbeidsgiver ønsket å få til med å ansette en erfaringskonsulent. Jeg markerte tekstavsnitt og sitater som jeg ønsket å utforske videre. Jeg fortsatte å nærlese tekstene på jakt etter metaforer som kunne si noe mer enn hva som konkret står beskrevet i teksten. Substantiv, verb og adjektiv er ordklasser som kan inneholde metaforer og som har vært fokusert på i stillingsannonseene.

I mitt prosjekt har jeg anvendt metaforanalyse som et verktøy for å nærme meg teksten. Med dette menes at søken etter å identifisere metaforer har gitt meg god oversikt over stillingsannonseenes innhold, og rettet blikket mitt mot ord og uttrykk som kan si noe mer enn det som konkret står skrevet. Jeg har med andre ord vært ute etter å få tak på den overføringen en metafor kan bære med seg, og sette denne forståelsen i sammenheng med

andre momenter i tekstutdraget. Fokuset på å identifisere metaforer har samtidig fungert som en tilnærming for å «dykke dypere» inn i annonseteksten. Samtidig er det relevant og nevne at en metaforanalyse i mange tilfeller vil etterstrebe å indentifisere hvilke metaforer som benyttes, mens i dette prosjektet har det i større grad blitt benyttet som et verktøy for å få tak på detaljer som kan utdype annonsenes budskap og innhold.

Sitater som var aktuelle å benytte i analysen ble kodet i farger under kategorier som «psykisk helse», «utvikling av tjenestetilbud» og «kompetanse». Jeg arbeidet lenge med å analysere disse, men det var noe som ikke helt falt på plass. Jeg måtte derfor legge oppgaven bort og tilnærme meg tekstene på nytt. Det ble tydelig for meg at jeg hadde gått meg bort i enkeltord, metaforer og sitater, og at jeg hadde glemt å løfte blikket for å lete etter de overordnede temaene. Arbeidet på detaljnivå hadde sine fordeler ved at jeg hadde tilegnet meg god kjennskap til tekstene, og det ble derfor enklere å se de store linjene. Jeg satte opp noen overordnede kategorier; hva erfaringskonsulenten skal «kunne» og «gjøre», med ulike overskrifter som jeg mente passet under disse. Jeg utarbeidet ett sett med spørsmål som jeg stilte sitatene:

- Hvordan beskrives erfaringskonsulentens erfaringer?
- Hvordan skal erfaringskonsulenten bruke sine erfaringer?
- Hva slags bruk av erfaringer er ok/ikke ok?
- Hva er innenfor/utenfor handlingsmuligheter?
- Hvordan lager teksten muligheter/begrensninger?
- Er det forskjeller på begreper, eller benyttes de synonymt?

De overordnede kategoriene ble senere byttet til erfaringskonsulentens «kompetanse» og «arbeidsoppgaver» da jeg opplevde at «kunne» og «gjøre» var utfordrende å skille ved at de gled inn i hverandre. Sitater og analytisk tekst ble derfor kategorisert på nytt og ryddet for gjentakelser, før de ble strukturert for å få en ryddig fremstilling.

3.4 Forskerrollen og etikk

Dette masterstudiet har åpnet øynene mine for nye måter å forstå hvordan vi mennesker gir virkeligheten mening. Jeg har ikke tidligere vært bevisst språkets påvirkningskraft, og opplevde at introduksjon til tekstanalyse åpnet et nytt og spennende landskap.

De nasjonale forskningsetiske komiteene skriver på sin nettside at forskeren alltid vil være plassert innenfor en kunnskapssituasjon som har sin egen kultur (Hem, 2015). Forskeren har selv sin forforståelse, verdier, ulike preferanser og perspektiver på psykisk helsevern, og disse forholdene vil ha betydningen på forskningen som utføres. En vilje til å være åpen, diskuterende med et reflekterende kritisk blikk, samtidig som man utviser etisk skjønn har betydning for både metodisk og vitenskapelig transparent (ibid). Mine analyser vil preges av min utdanningsbakgrunn og arbeidserfaring, som medfører at jeg muligens vil vektlegge noe annet i mitt datamateriale enn hva en annen person ville gjort med de samme tekstene. Et analytisk perspektiv legger noen føringer på måten man tenker om, og undersøker et bestemt fenomen, og bidrar til å bestemme hva som kan undersøkes og diskuteres innad i en analyse.

I 2006 var jeg ferdig utdannet vernepleier, og jeg vil hevde at det fokuseres mye på brukernes rett til å medvirke i eget liv i dette utdanningsforløpet. I retrospekt må jeg innrømme at jeg hverken så eller reflekterte rundt kompleksiteten rundt brukermidvirkning i praksis. Jeg har blitt introdusert for mange nye begrep og ulike forståelser for hva som skal til for å øke brukermidvirkning innen psykisk helsevern, både politisk og faglig. Jeg har selv jobbet innen psykisk helsevern i flere år, men har ingen erfaring med bruk av erfaringskonsulenter. Det kan potensielt påvirke min forforståelse på flere måter. På den ene siden ville egen erfaring med rollen muligens ha gitt meg mer innsikt i hva en erfaringskonsulent kan bidra med, men det kunne også ha påvirket min forforståelse basert på mitt inntrykk og opplevelse basert på hvordan et menneske hadde fylt denne rollen. Manglende erfaring med å ha en erfaringskonsulent på arbeidsplassen kan derfor potensielt bidra til at jeg møter tekstene med en nøytralitet og nysgjerrighet jeg ikke ville hatt dersom jeg hadde denne erfaringen med meg i ryggsekken. Det er samtidig viktig å understreke at mitt analytiske blikk kun representerer en mulig måte å forstå stillingsannonse på.

Da denne oppgavens materiale består av offentlig tilgjengelige dokumenter har det ikke vært nødvendig å innhente godkjenning fra REK (De regionale forskningsetiske komiteer) eller NSD (Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste) for å kunne gjennomføre denne

oppgaven. Det betyr imidlertid ikke at jeg slipper å forholde meg til forskningsetiske prinsipper. Som masterstudent er det viktig å være bevisst på ens egne begrensninger i henhold til erfaring og kompetanse, og at man har med seg denne ydmykheten gjennom prosessen (Ruyter, Førde & Solbakk, 2014, s. 236). Selv om man ikke nødvendigvis arbeider med sensitive data er det nødvendig å behandle tekstene med respekt, vise transparens og følge vitenskapelig metodikk og praksis.

Kvale og Brinkmann (2009) sier at en del av det etiske også handler om «å reise spørsmål ved den produserte kunnskapen og studiens bidrag til samfunnet» (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 80). Mitt forskningsprosjekt plasserer seg i et felt som er i utvikling, hvor det skjer mye for tiden, og hvor det etterlyses mer kunnskap om brukeransettelser innen psykisk helsevern. Det har derfor vært et fokus at denne studien skal kunne være et bidrag inn i dette feltet.

4 Analyse

4.1 Presentasjon av stillingsannonse

Stillingsannonse er relativt like i utforming og på innhold. De inneholder temaer som sier noe om arbeidsgiver og stillingens formål, erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver og krav til kvalifikasjoner. Enkelte annonser inneholder tema som omhandler personlige egenskaper, hva arbeidstedet tilbyr, og nøkkelinformasjon om stillingen.

Noen annonser har en kort introduksjon av kommunen og arbeidsplassen helt øverst i annonsen, over stillingstittelen (Erfaringskonsulent). Andre annonser benytter overskriften «om oss» under stillingstittelen, hvor det følger en beskrivelse av arbeidsplassen, og- eller kommunen.

Deretter benytter annonsene overskriftene; «om stillingen», «stillingens formål» og «arbeidet omfatter» til å tematisere hva en erfaringskonsulent er og formålet med stillingen. Noen annonser oppgir stillingsprosent, varighet på stillingen og om arbeidet skal være på systemnivå eller i direkte kontakt med brukere.

Felles for alle annonsene er at de inneholder overskriften «arbeidsoppgaver» og «kvalifikasjoner». Overskriften «arbeidsoppgaver» inneholder beskrivelser av hva erfaringskonsulenten skal gjøre og bidra med i tjenesten. Under «kvalifikasjoner» velger mange av annonsene å beskrive krav til utdanning, eller å spesifisere at det ikke er nødvendig med formell utdanning. Det er variasjoner i krav til utdanning i annonsene, da fire stillingsannonser ønsker en erfaringskonsulent med høyere utdanning, tre ønsker at erfaringskonsulenten skal ha videregående opplæring, to ønsker MB- utdanning¹. Og seks stillingsannonser har ingen krav til formalkompetanse. En stor del av annonsene beskriver hvilke personlige egenskaper som vektlegges under kvalifikasjoner. Andre annonser har en egen overskrift for «personlige egenskaper» hvor disse beskrives.

Noen av stillingsannonse inneholder en egen overskrift; «vi tilbyr», som beskriver lønn, mulighet for opplæring, veiledning, samt andre generelle goder som bedriftshytte og tilgang til svømmehall. Jeg har valgt å ikke fokusere på disse temaene i denne oppgaven.

¹ MB står for Medarbeider med brukererfaring som er et utdanningsforløp på ett år (Westerlund, 2012).

Cirka halvparter av annonsene har en egen overskrift avslutningsvis som kalles «nøkkelegenskaper» som beskriver stillingsprosent og varighet. Annonsene inneholder variasjoner på stillingsprosent varighet av stillingsforhold. Fem annonser tilbyr 100% stilling. En annonsene tilbyr 59% stilling. Fem annonser tilbyr 50 % stilling, hvor to av annonsene etterspør tre erfaringskonsulenter ansatt i hver sin 50 %. Fire annonser tilbyr 40% stilling, 30% stilling, 25% stilling og en siste annonse tilbyr 20% stilling. Hva angår varighet på ansettelsen tilbyr ni av 15 annonser midlertidige stillinger med varighet på 1-2 år, med mulighet for forlengelse, og seks tilbyr fast stilling.

4.2 Erfaringskonsulentens erfaringer

Som beskrevet innledningsvis i denne oppgaven er brukererfaringen det som anses å være selve kvalifikasjonen for en EK. For å kunne besvare hvordan erfaringskompetanse beskrives i stillingsannonsene vil det være nødvendig å utforske annonsens beskrivelser av EK's erfaringer og forventninger til bruk av erfaringene.

4.2.1 EK har hatt et vellykket terapiutbytte

Stillingsannonsene inneholder beskrivelser av EK's erfaringer som gir en forståelse av at enkelte erfaringer kvalifiseres som erfaringskompetanse og at andre erfaringer utelukkes.

En annonse etterlyser «*deg som har interesse for formidling av egne **bearbeidede** erfaringer*»

(1). En annen annonse beskriver at «*det er viktig at du har et **avklart** forhold til egne erfaringer*»

(3). Og en tredje annonse søker etter en EK som er «***trygg** på egne erfaringar og vilje og evne til å utnytte desse konstruktivt i møte med gruppedeltakarane, andre pasienter og personell*» (2).

Å bearbeide kan ha betydninger som å arbeide med noe, som for eksempel å bearbeide opplevelser, eller teksten i masteroppgaven. Relatert til helsefaglige tjenester innen psykisk helsevern kan det være nærliggende å tenke på begrepet «bearbeidet» som et terapibegrep, fordi et mål ved psykoterapeutisk behandling handler om å bearbeide sine erfaringer slik at det er mulig å leve et så normalt liv som mulig (Institutt for psykoterapi, 2018). Det er med

andre ord ikke de «rå» eller «usensurerte» erfaringene som etterspørres, men erfaringer som har vært igjennom en type prosess. Ved å vektlegge at erfaringer må være bearbeidet sender teksten et signal om at ikke alle former for erfaringer erkjennes som erfaringskompetanse. Samtidig kan det gi en forståelse at det ikke nødvendigvis er greit å dele eller bruke alle erfaringene EK besitter.

Det andre sitatet beskriver at EK skal ha et forhold til egne erfaringer, og at det skal være avklart. Begrepet «avklart» kan gi en forståelse av at noe er oppklart eller avsluttet, og det å skulle ha et «forhold» til egne erfaringer kan potensielt handle om å være i en posisjon hvor man har kunnet vurdere egne erfaringer på avstand. Dette kan samtidig indikere en form for distanse til det emosjonelle og nære. Bruken av begrepet «avklart forhold» kan derfor gi en forståelse av at det handler om en avsluttet prosess, og utelukker samtidig en prosess som er pågående.

Det siste sitatet beskriver at EK må være «trygg på egne erfaringer». Å være trygg kan gi flere ulike forståelser, som for eksempel å kjenne egne erfaringer, eller å ha oppnådd en trygghet relatert til egen historie. Det å være trygg på egne erfaringer indikerer at det ikke er noe uavklart eller utfordrende som gjenstår ved egne erfaringer, og at det derfor fremstår som et avsluttet kapittel.

Bearbeidede og avklarte erfaringer er begge anvendte begreper innen terapigenren. Innen psykodynamisk terapi er gjerne et av hovedmålene å bearbeide tidligere erfaringer, slik at de ikke lenger påvirker evnen til å ha et «normalt» liv. Bearbeidede erfaringer kan samtidig gi tilgang til en trygghet og et avklart forhold til egen historie. Annonseteksten kan derfor peke i retning av at uoppgjorte opplevelser fra fortiden som bruker utelukkes, og at det samtidig kreves en distanse til egne erfaringer. En slik forståelse bidrar til å skape en subjektposisjon for EK ved å utelukke følelser som utrygghet, sinne, bitterhet og svik. Samtidig begrenser det posisjonen gjennom å signalisere at ikke all bruk av erfaringer er akseptert. Det kan samtidig være interessant å se nærmere på hva som «gjemmer seg» i erfarings-begrepet. Flere annonser (11-13) beskriver at EK har livserfaringer som er relatert til «rusproblemer/psykiske plager, og erfaring fra behandling/kontakt med tjenesteapparat, og derfor kan være en ressurs for brukerne ved tjenestetilbudet». Annonsene tilskriver EK en posisjon som en ressurs basert på egne erfaringer. Det kan forstås å innebære at erfaringene må ha en nytteverdi, altså at det må ha vært et positivt utfall for at det skal være nyttig for andre brukere. Det underbygger forståelsen om at enkelte erfaringer utelukkes og at det er de konstruktive erfaringene som etterspørres.

Utelukkelse av vonde følelser, kravet om et avklart og trygt forhold til egen erfaring fordrer at EK har hatt et vellykket behandlingsforløp. Slik konstruerer annonseteksten en subjektposisjon som implisitt stiller som krav at EK er en bruker som har hatt et vellykket terapiutbytte. Krav som indikerer at EK har gjennomgått et vellykket behandlingsforløp kan reflektere en forståelse som innebærer symptomfrihet, og at sykdom eller avhengighet er et avsluttet kapittel. En slik forståelse kan forstås å utelukke de brukerne som ikke har oppnådd samme grad av bedring.

4.2.2 EK har vært en delaktig bruker

Enkelte stillingsannonser tematiserer kunnskaper som EK skal ha tilegnet seg gjennom egen brukererfaring.

En stillingsannonsen etterspør en EK som har; «*kjennskap til pasient- og brukerrettigheter*» (6). Og en annen annonse beskriver at EK må ha «*god kjennskap til hjelpeapparatet og lovverk*» (3).

To av stillingsannonsene etterspør en EK som «har kjennskap» til lovverk og rettigheter, som indikerer at dette er en kunnskap som EK allerede skal ha ervervet seg. Et slikt krav kan være basert på at kjennskap om å lovverk og brukerrettigheter anses å være en del av brukerkompetansen. En annen måte å forstå dette på kan være at det handler om egenskaper, som å inneha evnene det kreves for å kunne tilegne seg slike kunnskaper under tiden hvor EK selv var bruker.

Ervervelse av kunnskap om rettigheter, hjelpeapparat og lovverk vil potensielt kreve en innsats av en bruker. Annonsene konstruerer et bilde av at EK har hatt kapasitet til å fokusere på omstendigheter utenfor egne symptomer. På den ene siden så vil det være nødvendig med en interesse og kapasitet til å oppsøke og sette seg inn i lange tekster, og et uoversiktlig hjelpeapparat. På den andre siden vill det også potensielt kreve at kognitive evner og hukommelse fungerer optimalt, som kan fremstå som utfordrende i en fase hvor man er syk. Det kan derfor tolkes til at EK må ha vært en delaktig og velfungerende bruker som har hatt kapasitet til å gjøre arbeidet det krever for å tilegne seg denne typen kunnskap, og evnen til å forstå og ta det i bruk. Slik bidrar teksten til å konstruere en subjektposisjon ved å implisitt pålegge EK å ha vært aktiv og deltakende i tiden hvor EK selv var bruker. En

slik forståelse kan samtidig ekskludere enkelte brukere som har vært for syke, eller manglet en slik kapasitet eller evne.

4.2.3 EK posisjoneres i en særstilling i forhold til brukere og fagfolk

Flere annonser inneholder beskrivelser av EK's erfaringer og forventninger til hva erfaringene kan bidra med inn i tjenesten.

Stillingsannonsene inneholder flere beskrivelser hvor EK's erfaringer skal være reflekterte, eller hvor EK skal ha et reflektert forhold til egne erfaringer. To annonser sier at: «*du må ønske å formidle **reflekterte** erfaringer som bidrar til å bringe brukerperspektivet inn i tjenesten, og ovenfor enkelte brukere av teamet*» (8,9). En annen annonse beskriver; «*du eigner deg personlig til oppgaven fordi du har et avklart og **reflektert** forhold til dine egne erfaringer som bruker/pasient*» (11).

Det første sitatet beskriver at EK må «formidle reflekterte erfaringer, som bidrar til å bringe brukerperspektivet inn i tjenesten». Denne formuleringen kan gi et bilde av at erfaringene objektiveres ved at de kan omdannes til et produkt (brukerperspektivet), som kan leveres inn i tjenesten. Reflekterte erfaringer benyttes synonymt med brukerperspektivet i annonsene og som kan gi en forståelse om at erfaringene utgjør en del av EK's erfaringskompetanse, i tillegg til et perspektiv som er unikt for brukere..

Det å skulle «bringe brukerperspektivet inn» i tjenesten kan samtidig indikere at brukerperspektivet ikke er tilstede i tjenesten fra før. Lignende forståelser kan finnes i andre sitater som beskriver at EK skal; «Tilføre brukerperspektivet» (8). Når brukerperspektivet fremstilles å være manglende i tjenesten så tilbyr annonsene en forståelse om at EK's erfaringer er noe annet enn pasientenes erfaringer. En slik forståelse kan tolkes til at brukerkompetansen er noe annet enn det «råstoffet» erfaringene som pasientene i aktiv behandling besitter. En slik tolkning kan gi et bilde av at det er først når man ikke lenger er pasient i behandling at man kan oppnå et reflektert forhold til egne erfaringer, som antyder at det kreves en foredling i form av følelsesmessig distanse. En slik forståelse underbygger tidligere funn som konstruerer et bilde av EK som en tidligere bruker som har hatt et vellykket terapiutbytte med avklarte og bearbeidede erfaringer.

Stillingsannonseene kan tolkes til å peke i en retning hvor EK er den eneste som besitter brukerperspektiv og erfaringskompetanse i tjenesten. Når EK er den eneste som tilskrives å inneha brukerkompetanse posisjoneres EK samtidig i en særstilling ved å fremstilles som hverken bruker eller fagperson. Dette kan samtidig fremstå som en ensom posisjon ved at EK blir alene med sin kompetanse.

4.2.4 EK styres inn i en profesjonell rolle

Enkelte stillingsannonser tematiserer at det foreligger krav til hva EK må kunne gjøre med sine erfaringer for å anvende disse i tjenesten.

En stillingsannonse beskriver at EK må «ha ønske og evne til å reflektere rundt egen prosess og kunne se egne erfaringer **i et større perspektiv**» (4). En annen annonse beskriver at «intensjonen med å engasjere erfaringskonsulenter er å bringe brukererfaringer inn i tjenesten for å gi brukere/pasienter i tjenesten tilgang til denne på en **systematisk måte**» (8). En tredje annonse beskriver at EK må «være i stand til å **omgjøre egne erfaringer til generelle erfaringer**» (5).

Det første sitatet beskriver at EK «må ha ønske og evne til å reflektere rundt egen prosess for å kunne se egne erfaringer i et større perspektiv». Kravet om «å reflektere rundt egen prosess» kan lede tankene i retning av refleksivitet, hvor EK må «vurdere og reflektere» rundt egen utviklingshistorie fra tiden som bruker. Videre sier sitatet at EK må kunne se egne erfaringer i et «større perspektiv», som antyder en type generalisering gjennom å kunne se egne erfaringer i en større sammenheng. En slik forståelse kan innebære at EK må anlegge et metaperspektiv på egen praksis som EK, som samtidig kan innebære at det ikke er rom for å bli for subjektiv.

Det andre sitatet beskriver at hensikten med EK er å «bringe brukererfaringer inn i tjenesten for å gi brukerne tilgang til denne på en systematisk måte». Beskrivelser om å «bringe brukererfaringene inn» underbygger tolkningen av «reflekterte erfaringer» som tidligere presentert i analysen, hvor erfaringen objektiveres ved at den beskrives som en pakke som kan leveres inn i tjenesten. Videre beskriver sitatet at tilgangen skal gjøres på en «systematisk måte». Krav om systematikk er i tråd med et kunnskapskriterier som er mest mulig objektive og nøytrale, som kan gi et bilde av at det erfaringsnære forsøkes å generaliseres ved å forfekte et kunnskapssyn som ofte luker ut det subjektive, og i dette

tilfellet den subjektive erfaringen. En lignende forståelse underbygges i det siste sitatet som beskriver at EK skal «være i stand til å omgjøre egne erfaringer til generelle erfaringer», som kan tolkes til at EK's subjektive erfaringer utelukkes.

De ulike annonsene kan tolkes til å bære med seg en forståelse om at EK må distansere seg fra de nære erfaringene slik at de kan passe i en større sammenheng ved at den subjektive erfaringen utelukkes. Dette kan samtidig innebære at erfaringer som kan medføre affekt og emosjonelle reaksjoner utelukkes, og som kan gi et bilde av at EK fremstilles som regulert og temmet. En motsetning til «tam» kan være «vill», og som igjen kan lede tankene i retning av Foucaults forståelse av psykiatriens «temming» av galskapen, og hvor galskap kan forstås å være synonymt med svekkelse av fornuften (Foucault, 2000, s.18). Tolkninger som konstruerer et bilde av en temmet og regulert EK kan ha likhetstrekk med forventninger knyttet til den profesjonelle helsearbeideren. Benevnelsen «profesjonalitet» omtales gjerne i tilfeller hvor helsearbeideren forventes å utføre sitt arbeid i tråd med hva som anses å være faglig forankret, og ikke basert på følelser. Helsearbeideren møter normer og forventninger som begrenser hvor personlig man kan være i møte med pasienter og brukere. Når annonsetekstene reflekterer forståelser hvor EK må reguleres emosjonelt konstrueres samtidig en subjektposisjon som implisitt styrer EK inn i en mer profesjonell rolle.

4.2.5 Oppsummering av analysen av EK's erfaringer

Oppsummert så inneholder annonsene beskrivelser av EK's erfaringer som omtales å være «bearbeidet», «avklarte», «reflekterte», «trygge» og «systematiske». Disse ulike beskrivelsene kan tolkes som uttrykk for et kunnskapssyn hvor erfaringene må gjennomgå en bearbeidingsprosess hvor de oversettes til noe mer objektivt og nøytralt for å kunne anses som erfaringskompetanse. Alle de overnevnte sitatene kan forstås til å si noe om distanse, abstraksjon og metarefleksjon; en form for bearbeiding av den umiddelbare erfaringen. Analysen av EK's erfaringer tilbyr EK flere ulike subjektposisjoner.

Annonseteksten konstruerer en subjektposisjon ved implisitt å stille krav til at EK har hatt et vellykket terapiutbytte, og ved å styre EK i en særstilling, som hverken bruker eller fagperson, og den eneste med erfaringskompetanse. Krav om kjennskap til lovverk og rettigheter antyder at EK må selv ha vært en delaktig bruker, og at begrensninger knyttet

til å uttrykke emosjoner og subjektive erfaringer peker i retning av at EK styres inn i en mer profesjonell rolle.

4.3 Erfaringskonsulentens arbeidsoppgaver

De kommende kapitlene utforsker beskrivelser av EK's arbeidsoppgaver, og hva slags kunnskaper og kompetanse EK skal benytte i de ulike arbeidsoppgavene.

4.3.1 EK er konstruktiv

Et tema som adresseres i flere av stillingsannonsene er krav til hensiktsmessig og konstruktiv bruk av EK's erfaringskompetanse.

En annonse etterspør en EK som må ha «*evne til å bruke egen erfaringskompetanse på en hensiktsmessig måte*» (15). En annen annonse etterspør en EK som har «*vilje til å dele egne erfaringer på en konstruktiv måte i personalmøter*» (4). En tredje annonse formulerer at EK må være «*trygg på egne erfaringer og vilje og evne til å nytte disse konstruktivt i møte med gruppedeltakarane, andre pasientar og personell*» (2).

Det første sitatet beskriver at EK må ha «*evnen til å bruke egen erfaringskompetanse på en hensiktsmessig måte*». Det kan fremstå som uklart hva som legges i hensiktsmessig bruk, og om det er tjenesten som avgjør hva som er hensiktsmessig, eller om det er gitt at EK skal vite dette. Kravet om «*hensiktsmessig*» bruk kan samtidig gi en forståelse om at EK ikke står fritt til å velge hvordan erfaringskompetansen benyttes. Begrepet antyder også at bruken av erfaringskompetansen, altså at kompetansen EK benytter skal ha en effekt. En slik forståelse kan underbygge tidligere funn som antyder en instrumentell forståelse av kunnskap hvor tilføringen av kunnskap skal generere en effekt. Med instrumentell menes at kunnskapen tjener som et slags middel eller redskap, og som kan tilføres på ulike områder i tjenesten.

To av annonsene beskriver at EK må ha «*vilje til å dele*» og «*evne til å benytte*» erfaringer konstruktivt i tjenestene. «*Konstruktiv*» kan i denne sammenheng tolkes til å beskrive handlingene der EK skal dele og benytte erfaringer. Betegnelsen konstruktivt står gjerne i

motsetning til destruktivt, og benyttes i mange tilfeller om noe positivt, eller oppbyggende. Når EK's erfaringer forventes å brukt konstruktivt i tjenestene kan det gi signaler om at det er føringer på hva som er akseptabel og ikke- akseptabel gjennomføring av arbeidsoppgaven. Å uttrykke misnøye eller kritisere kan forstås å være eksempler på lite konstruktiv kommunikasjon. Forventninger om konstruktiv bruk av erfaringer kan derfor reflektere en forståelse om at EK fratas muligheten til å være kritisk til tjenestene.

Subjektposisjoner bærer med seg ulike føringer på EK's handlingsrom ved å begrense eller åpne opp for handlingsmuligheter. Krav om konstruktiv og hensiktsmessig bruk av EK's erfaringer bidrar med en forståelse om at det ikke er likegyldig hvordan EK benytter sine erfaringer, og at det ikke er akseptabelt med en tilnærming som bærer preg av usakligheter eller sinne. Det kan tyde på at tilfeldig bruk eller bruk av erfaringer uten et klart mål er uønsket, som pålegger EK en målrettet bruk av egne erfaringer. Forventninger om målrettet bruk kan bære med seg krav om systematikk, og en forståelse om at bruk av erfaringene skal generere effekt. Kravene som stilles om hensiktsmessighet og konstruktivitet kan bære med seg forventninger om at EK styres inn i en type lydighet, og at det er den konstruktive, positive EK som etterspørres, som har evnen til målrettet bruk av egne erfaringer for å oppnå ønsket effekt. Slik konstruerer stillingsannonseene en spesifikk subjektposisjon som stiller krav til at EK må være konstruktiv.

4.3.2 EK kan formidle den representative brukerstemmen

Flere stillingsannonser tematiserer hvordan EK skal formidle brukererfaringer på vegne av brukerne.

En annonse beskriver at «EK kan formidle brukerstemmen i aktuelle utvalg» (6). En annen annonser beskriver at: «Vi søker deg som har interesse for formidling av egne eller andres erfaring» (9). En tredje annonse formulerer at en av EK's arbeidsoppgaver vil være: «Deltakelse i avdelingsmøter for å sikre større tverrfaglighet gjennom representasjon av brukererfaringen» (11).

Den første annonsen beskriver at EK skal «formidle brukerstemmen i aktuelle utvalg». Bruk av begrepet «formidle» konstruerer en forståelse om at «brukerstemmen» ikke er EK's egen stemme, men en annen stemme, som skal formidles gjennom EK. Når «brukerstemmen» står

skrevet i bestemt form entall så reflekteres en forståelse om at det er en generalisert og unison stemme, i motsetning til en stemme som er flertydig og kompleks. Det kan innebære at nyanseringer og enkeltindividers subjektive «stemme» utelukkes, og at EK styres inn i en posisjon som skal formidle en generalisert brukererfaring som kan være representativ for alle brukeres erfaring.

Den andre stillingsannonsen etterlyser en EK som har interesse for å «formidle egne eller andres erfaringer». Det er uklart om det å formidle andres erfaringer handler om en videreformidling av hva brukerne selv forteller, eller om det er tenkt at EK kan formidle andre brukeres erfaringer basert på en egen representativitet.

I det tredje sitatet beskrives EK å skulle delta i avdelingsmøter for å sikre større tverrfaglighet gjennom representasjon av brukererfaringen. En representant kan forstås som en utvalgt for å representere en gruppes meninger og ønsker, og som underbygger forståelsen om at EK's erfaringer forstås å være representative for et bredt spekter av brukere. Brukererfaringen fremstilles å skulle bli en del av en tverrfaglighet og som potensielt kan fremstå som et forsøk på å likestille erfaringskompetansen med annen kunnskap.

Annonsene inneholder beskrivelser som kan underbygge tidligere funn hvor EK's kompetanse anses å være noe annet enn brukernes ved at det er en bearbeidet og systematisk form for kunnskap som kan være representativ for et bredt spekter av brukere. En av annonsene reflekterer en mulig forståelse hvor EK skal videreformidle brukernes erfaringer, og hvor formidlingen av brukererfaringer ikke nødvendigvis relateres til EK's erfaringer. En annen tolkning kan være at det foreligger en tro om at EK bedre evner å formidle brukernes erfaringer og behov fordi EK selv har brukererfaring, og dermed automatisk forstår hva brukerne trenger og ønsker formidlet. Annonsene mangler utdypende informasjon som kan være forklarende for hvordan EK har utviklet evnen til å ha en representativ brukererfaring. Annonsene kan derfor forstås å være bærere av en utydighet, og at det mangler en klarhet i de underliggende premisene som pålegger EK evnen til representativitet.

Krav som pålegger EK å representere brukerstemmen kan forstås å begrense muligheten til å formidle erfaringer relatert til enkeltindivider i en brukergruppe, eller mer komplekse og mangetydige «stemmer». Som representant for brukererfaringen så styres EK til å formidle de generelle erfaringene som er representative for alle brukerne, som fordrer at EK har

kjennskap til hvilke brukerrelaterede saker og erfaringer som er allmenngyldige. Annonsene kan forstås å tilby EK en mulighet til å påvirke i tjenesten gjennom brukerstemmen, og at ansvaret for innholdet i det som formidles tilskrives EK. En slik forståelse reflekterer samtidig at det EK formidler anses som representativt for brukerne. Annonsene kan derfor tolkes til å konstruere en subjektposisjon som implisitt stiller krav om at EK kan formidle det representative innholdet i brukerstemmen.

4.3.3 Enkelte arbeidsoppgaver har uklare kompetansekrav

Enkelte annonser inneholder beskrivelser av arbeidsoppgaver som omhandler utvikling av systemer og fokusgruppeintervjuer. Det fremstår som uklart hva slags kompetanse EK skal bidra med i utførelsen av oppgavene.

En annonse beskriver blant annet at EK skal «*bidra til å utvikle gode systemer for å sikre tilbakemeldinger fra bruker og sikre at disse brukes ved utvikling av tjenestene*» (3). En annen annonse beskriver at EK skal gjøre «*fokusgruppeintervjuer*» (11).

Annonsen sier innledningsvis at EK skal «bidra med å utvikle gode systemer som sikrer tilbakemeldinger fra brukerne». «Bidra» kan innebære at EK skal utvikle systemer i felleskap med andre, eller at EK skal bidra med noe eget. Annonsen benytter begrepet «systemer» som kan reflektere en forståelse om at tilbakemeldingene skal kvantifiseres og systematiseres, og som utelukker tilfeldige tilbakemeldinger. Videre beskriver annonsen at det må «sikres at tilbakemeldingene skal benyttes ved utvikling av tjenestene», og som antyder en tilføring av brukererfaringene i tjenesten. En slik tolkning kan lede tankene i retning av en implementeringsprosess, og som kan underbygge tidligere funn som antyder at annonsene konstruerer et bilde av brukererfaringen som et produkt som kan tilføres tjenesten.

Det fremstår som uklart hva slags kompetanse EK er forventet å bidra med ved «utvikling av systemer». Det finnes lignende uklarheter i den andre annonsen som etterspør en EK som skal utføre «fokusgruppeintervjuer». Det er uklart om det foreligger en tro om at egne brukererfaringer gjør EK bedre egnet til å intervju andre brukere, om det er en egnethet basert på egenskaper, eller om det er ønskelig med høyere utdanning. En slik forespørsel kan derfor på den ene siden gi et bilde av at EK's bearbejdede erfaringer kan gi tilgang til en

kompetanse om hva som bør undersøkes gjennom fokusgruppeintervjuene eller utvikling av gode systemer. Andre forståelser kan være at «bearbeidede og avklarte» erfaringer gjør EK egnet til å ivareta refleksivitet og ha et metaperspektiv på forskningsprosessen, eller at EK's brukererfaring bidrar til enklere deling av informasjon, fordi en tankegang om «å være i samme båt» bidrar til økt åpenhet.

Annonsene inneholder beskrivelser hvor EK pålegges å bidra til utvikling av systemer som kan innhente brukernes tilbakemeldinger og som kan sikre bruk av disse i tjenesten, samt å utføre fokusgruppeintervjuer. Det fremstår som uklart hva som skal være EK's bidrag inn i utførelsen av arbeidsoppgavene. Manglende klarhet i kompetansekrav kan reflektere en forståelse om at EK må gå inn i arbeidsoppgaver uten tydelige holdepunkter, og som kan styre EK inn i situasjoner som er mindre forutsigbare og derfor fordrer fleksibilitet. Utvikling av systemer og fokusintervjuer er oppgaver som bærer med seg krav til utførelse ved at det foreligger standarder for hva som anses som «god praksis». Det kan derfor tolkes til å pålegge EK bestemte ferdigheter, eventuelt evnen til å tilegne seg de rette kunnskapene og ferdighetene. Annonsene peker derfor i retning at det er den «lærde» EK som etterspørres, og at annonseteksten implisitt konstruerer en subjektposisjon som stiller krav til at EK besitter- eller kan tilegne seg akademiske ferdigheter.

4.3.4 EK er prisgitt tjenestens aksept

Flere stillingsannonser beskriver undervisning og veiledning som arbeidsoppgaver en EK skal utføre i tjenestene. Det finnes andre annonser som står i motsetning ved at EK beskrives å være den som skal motta veiledning.

En stillingsannonse etterspør blant annet en EK som skal «*Presentere erfaringer/undervise i små og større grupper*» (15). En annen annonse beskriver at EK skal utføre «*veiledning av øvrig personell*» (15), mens den tredje formulerer at EK må «*være åpen for å motta veiledning*» (4).

Den første annonsen beskriver at EK skal «*presentere erfaringer/ undervise i små og større grupper*». Det presiseres ikke hvem som er mottakerne av undervisningen i annonsen. Presentasjon/undervisning antyder at det skal være et informativt element eller en form for utbytte for lytterne. Krav om en form for læring kan virke styrende på hva som skal presenteres, som reflekterer en forståelse om at EK har innsikt i hvilke temaer som kan være

aktuelle. Ved å tilskrive EK en posisjon som underviser, så kan annonsene forstås å tillegge EK en kunnskap som ikke finnes i tjenesten fra før og som kan tilføres andre.

Videre beskriver den andre annonsen at EK skal «veilede øvrig personell». I dette sitatet spesifiseres at det er personalet som skal veiledes. Arbeidskravet kan reflektere en forståelse om at EK besitter en form for kompetanse som personalet ikke har, men som de kan nyttiggjøre. En slik forståelse kan underbygge tidligere funn hvor EK's kompetanse fremstilles som en pakke som kan overføres til andre. På den andre siden kan det være at det foreligger en tro om at EK kan gi veiledning basert på en forståelse ervervet gjennom egen brukererfaring.

En annen annonse kan forstås å stå i motsetning til de andre annonsen ved å pålegge EK å «*være åpen for å motta veiledning*». Annonsen fremstiller EK som den som skal ta imot i stedet for å gi veiledning. Formuleringen sier at EK må «være åpen for å motta» som kan tolkes på ulike måter. På den ene siden kan budskapet forstås som et signal som reflekterer usikkerhet relatert til EK's kompetanse. En annen forståelse kan være at det åpner en mulighet for utøve kontroll dersom EK handler på en måte som er uønsket av tjenesten. Andre forståelser kan være å anse formuleringen som et budskap for å unngå utfordrende personligheter, eller for å signalisere at det er tjenestestedet som sitter med den siste avgjørelsen.

Flere annonser inneholder beskrivelser hvor EK tilskrives en kompetanse som brukere eller personal kan dra nytte av. I en posisjon som underviser og veileder så vil det potensielt foreligge forventninger om at EK sitter på noen «sannheter» som kan deles med mottakerne. For å kunne undervise og veilede så fordrer det at mottakerne tar imot informasjonen som EK tilbyr. Manglende tillit eller forståelse for hva EK kan bidra med blant tilhørerne kan potensielt begrense EK's mulighet til å kunne undervise og gi veiledning. Til tross for at arbeidsoppgaver som undervisning og veiledning kan forstås å fremstille EK som en slags brukerekspert så kan det tolkes til at EK er prisgitt mottakernes anerkjennelse og velvillighet for å kunne lykkes i å utføre arbeidsoppgavene. Som «mottaker av veiledning» fremstilles ikke EK som en brukerekspert, men posisjonen fremstilles med det samme behovet for aksept fra tjenesten. Uavhengig av om EK er den som skal gi eller ta imot veiledning er EK avhengig av tjenestens anerkjennelse, og som medfører at EK enten kan devalueres eller bli akseptert. En slik forståelse kan fremstå å begrense EK's handlingsrom, da mindre populære tema kan devalueres av tjenesten. Annonsene kan derfor tolkes til å styre EK inn i form for lydighet, hvor tjenesten fremstilles å ha det siste ordet. På

denne måten konstruerer stillingsannonnene en subjektposisjon som fremstilles å være prisgitt tjenestens aksept.

4.3.5 EK tilskrives mot og styrke til å tåle ubehag

Flere stillingsannonser inneholder beskrivelser av arbeidsoppgaver som handler om hvordan EK skal fokusere på brukernes interesser og rettigheter, og hvordan EK skal gi tilbakemeldinger på tjenestestedet.

To stillingsannonser etterspør en EK som skal ha «*fokus på at brukers mål, interesser og rettigheter blir ivaretatt*» (5,9). En annen annonse beskriver at EK må «*kunne gi konstruktive tilbakemeldinger og være innstilt på å samarbeide med fagpersoner fra både spesialist- og kommunehelsetjeneste*» (15).

To annonser etterspør en EK skal ha «**fokus** på at brukers mål, interesser og rettigheter blir ivaretatt». Funn fra analysen som utforsker EK's kompetanse viser at kjennskap til lovverk og rettigheter er en forventet kompetanse som kan relateres til en kombinasjon av brukererfaring og egenskaper fra tiden hvor EK selv var en delaktig bruker. Sitatene som beskriver at EK skal ha «fokus på brukernes rettigheter og interesser» kan tolkes til å være en beskrivelse hvor det fremkommer hvordan EK forventes å anvende kunnskap om lovverk og rettigheter. På den ene siden kan en det å inneha «fokus» innebære at EK må påse å arbeide i tråd med brukernes rettigheter og interesser. På den andre kan det bety at EK må monitorere at tjenestestedet arbeider i tråd med lovverk og rettigheter. En slik forståelse kan reflektere at EK må si i fra eller varsle dersom det observeres brudd på lovverk og rettigheter. For å kunne fylle en posisjon som varsler, så fordrer det samtidig at EK ikke er redd for å ta opp situasjoner som hvor tjenestestedet bryter med sine forpliktelser. En slik rolle vil potensielt kreve en evne til å føre dialog, og varsle i tråd med det rutiner tilsier er riktig tjenestevei. Beskrivelser som kan reflektere at EK vil kunne komme i situasjoner hvor det kan være nødvendig å varsle, eller hvor det oppstår uenigheter på tjenestestedet finnes under ønskede personlige egenskaper i flere annonser; Du må «være trygg på deg selv, kan opptre fleksibelt og tåle uenighet og motstand» (13). En annen annonse beskriver at «du tåler motstand og kan opptre fleksibelt» og «du er trygg, holdningssterk og handlekraftig» (12). Krav til trygghet, handlekraft og egenskapen til å tåle motstand og uenighet kan reflektere ønskede egenskaper EK vil være i behov av for å ta

tak i uønskede hendelser, men det kan også handle om egenskaper relatert til samarbeid med brukere.

Den andre annonsen beskriver at EK må «kunne gi konstruktive tilbakemeldinger og være innstilt på å samarbeide med fagpersoner fra både spesialist- og kommunehelsetjeneste». Annonsen pålegger EK å gi tilbakemeldinger, og de beskrives å skulle være konstruktive. Annonsen tolkes til å åpne opp for at EK kan adressere kritikkverdige forhold, men at det foreligger føringer på hvordan det skal håndteres. Tidligere funn har vist at EK styres inn i en mer profesjonell rolle ved å pålegge EK krav til konstruktivitet. Annonsen beskriver videre at EK må være innstilt på å samarbeide med «spesialist og kommunehelsetjeneste». Kommunehelsetjenesten refererer gjerne til den helsetjenesten som kommuner er forpliktet å drive etter loven (Braut, 2018), og som kan reflektere en forståelse om at EK må kunne samarbeide med- og gi tilbakemeldinger til fagpersoner som er involvert i utformingen av behandlingstilbudet. Det kan med andre ord innebære et mer generelt samarbeid for tjenesteutvikling og pasientbehandling, men også i forbindelse ved manglende ivaretagelse av brukernes rettigheter.

Annonsene kan tolkes til å reflektere en forståelse hvor EK tilskrives et ansvar med å påse at tjenestetilbudet følger opp sine forpliktelser til brukerne. Det kan bidra til å styre EK inn i en posisjon som en slags «vaktbikkje», og som kan fordre både mot og styrke. Tidligere funn i analysen viser at EK synes å være i en marginalisert posisjon i tjenesten ved å fremstilles som hverken bruker eller fagperson. I en posisjon som vaktbikkje så kan EK pålegges å «velge side» og til å kjøre en sak mot arbeidsgiver. Det kan medføre at EK styres inn i en posisjon som kan risikere å bli utsatt for ubehag og devaluering av kolleger eller tjenestestedet. Annonseteksten kan derfor forstås å konstruerer en subjektposisjon som implisitt pålegger EK egenskaper som mot og styrke til å tåle å gå inn i utfordrende situasjoner.

4.3.6 Det er uklart i hvilken grad EK skal bidra

Flere stillingsannonser inneholder ulike beskrivelser om hvordan EK skal arbeide med brukerperspektiv, erfaringskompetanse og brukermedvirkning i tjenestene, og jeg illustrerer dette ved å vise til fire eksempler fra forskjellige annonser.

En annonse beskriver at EK skal «*være et virkemiddel for å styrke brukerperspektiv og erfaringskompetanse i tjenestene*» (3), mens to andre annonser formulerer at EK skal «*bidra til at brukerperspektivet holdes oppe innad i vår egen tjeneste*» (11,12). I forhold til brukermedvirkning så formulerer en annonse at EK skal «*være pådriver og inspirator for økt brukermedvirkning*» (6), mens en annen annonse sier at EK skal «*bidra til et økt fokus på brukermedvirkning og å kvalitetssikre brukermedvirkning i tjenestene*» (11).

Den første annonsen beskriver at EK skal «være et virkemiddel for å styrke brukerperspektiv og erfaringskompetanse i tjenestene». Verbet å «styrke» kan ha en metaforisk overføring til det å forsterke noe. Formuleringen «styrke brukerperspektiv og erfaringskompetanse» kan forstås som at brukerperspektiv og erfaringskompetanse har vært mangelfullt i tjenesten. Det beskrives ikke nærmere hvorvidt eller hvordan EK skal arbeide konkret med å styrke brukerperspektiv og erfaringskompetanse, noe som antyder at EK automatisk styrker brukerperspektiv og erfaringskompetanse gjennom sin tilstedeværelse i tjenesten.

Det andre sitatet beskriver at EK skal «bidra til at brukerperspektivet holdes oppe i tjenesten». Verbet å «holde oppe» kan gi en metaforisk overføring som kan innebære å «bære noe», eller å påse at noe ikke faller. Annonsen kan derfor reflektere at metaforisk så pålegges EK ansvaret for å være bæreren av brukerperspektivet. Det fremstår uklart om å «holde brukerperspektivet oppe» gjøres gjennom å dele erfaringer, eller om det handler om en mer symbolsk effekt gjennom EK's nærvær i tjenesten.

To andre annonser beskriver hvordan EK skal bidra til å tydeliggjøre brukermedvirkning i tjenesten.

Den første annonsen beskriver at EK skal være «pådriver og inspirator» for økt brukermedvirkning. Substantivet «pådriver» har synonymer som; «drivende kraft», «fanatiker», «foregangsmann», «idealist», «ildsjel» og «leder» (synonymordboka, 2018). En pådriver kan derfor forstås som en drivende kraft, en ildsjel eller en leder- en person som tar ansvar for økt brukermedvirkning. En «inspirator» kan forstås å være en som forsøker å motivere og inspirere andre til å utføre en handling. På den ene siden kan beskrivelsen reflektere en forståelse om at erfaringskompetanse kvalifiserer EK til å kunne utføre arbeidsoppgaven. En annen måte å forstå dette på kan være at det handler om en symbolsk effekt, hvor EK's nærvær bidrar til at personalet blir motivert og inspirert til å øke brukermedvirkning i tjenesten.

Den andre annonsen beskriver at EK skal «bidra til et økt fokus på brukermedvirkning og å kvalitetssikre brukermedvirkning i tjenestene». «Bidra» kan bety at det er noe EK skal gjøre sammen med andre, men det kan også forstås som at EK skal bidra med noe eget. Det er uklart om EK's bidrag for å øke fokuset på brukermedvirkning er relatert til erfaringskompetanse, eller om EK's nærvær i tjenesten som øker dette fokuset.

I tillegg til å øke fokus på brukermedvirkning skal EK bidra med «å kvalitetssikre brukermedvirkning i tjenesten». Kvalitetssikrings-begrepet benyttes gjerne om aktiviteter som inneholder en form for planlegging og systematikk, med en hensikt om å sjekke at en tjeneste tilfredsstiller krav om kvalitet. For å kunne kvalitetssikre brukermedvirkning så forutsettes det samtidig at det finnes en enighet om hva som er nok brukermedvirkning.

Sitatene antyder altså på ulike måter en forventning om at EK vil medføre tydeligere brukerperspektiv, erfaringskompetanse og brukermedvirkning i tjenestene. På den ene siden så kan annonsene reflektere en forståelse hvor arbeidsoppgavene går ut på å anvende erfaringskompetansen for å gjøre tjenestene mer brukerorienterte. En slik forståelse kan pålegge EK en posisjon som bidrar aktivt med egne erfaringer og perspektiver gjennom konkrete arbeidsoppgaver for å tydeliggjøre brukerperspektiv, erfaringskompetanse og brukermedvirkning i tjenesten. På den andre siden så kan annonsene reflektere en forståelse om at tjenestene blir mer brukerorienterte på bakgrunn av en symboleffekt. Med det menes at EK's nærvær og tilstedeværelse blir en påminnelse for tjenestestedet, og som kan gi ringvirkninger som bidrar med økt fokus på- og tydeliggjøring av brukerperspektiv, erfaringskompetanse og brukermedvirkning. En slik forståelse kan åpne for at EK skal være synlig og tilstede, men at det er lite konkret som skal gjøres utover å tilføre en symboleffekt, og som kan styre EK inn i en passiv posisjon. Annonsene kan derfor forstås å reflektere to mulige tolkninger av EK's arbeidsoppgaver, hvor en peker i retning av tilby EK en aktiv og deltakende posisjon og hvor den andre tilbyr en passiv posisjon som kan virke begrensende på hva EK kan gjøre.

4.3.7 Erfaringskompetanse kan bidra til marginalisering av EK

Enkelte stillingsannonser beskriver oppgaver hvor EK skal delta i utviklingsarbeid sammen med fagpersoner i ulike fora.

En annonse beskriver at EK skal «delta i kvalitetsarbeid, tjenesteutvikling og prosjekter» (3). En annen annonse beskriver at EK skal «delta i strategisk utviklingsarbeid på systemnivå herunder medlem av fagledermøte (9). Den siste annonsen formulerer at «EK deltar også fast i faglige sammenhenger, holder foredrag og deltar i faglige nettverk» (12).

Annonsene inneholder beskrivelser av arbeidsoppgaver som kan reflektere en forståelse om at EK skal delta på faglig utviklingsarbeid på systemnivå. Tidligere funn har reflektert forståelser om at erfaringskompetanse kan omdannes til en systematisk kunnskap. De overnevnte sitatene kan forstås dit hen at EK kan bidra inn i ulike fora med sin erfaringskompetanse. Gjennom å pålegge EK å delta i ulike faglige fora så posisjoneres EK som en bærer av erfaringskompetansen, og tilførelse av denne inn i ulike fora som et forsøk på fagliggjøring av erfaringskompetansen.

Stillingsannonsene kan forstås å åpne opp for at EK skal delta på et faglig nivå på lik linje med andre fagpersoner. Samtidig kan annonseteksten forstås å posisjonere EK i en marginalisert posisjon, da EK muligens vil være den eneste deltakeren som ikke har en formalisert fagbakgrunn. EK fremstilles i annonsetekstene som den eneste med erfaringskompetanse og bæreren av denne. Gjennom å forsøke å fagliggjøre erfaringskompetansen så styres EK inn i en posisjon hvor kompetansen kan aksepteres eller devalueres av fagpersonalet. Dersom fagkunnskapen devaluerer erfaringskompetansen så kan EK risikere å posisjoneres som en utenforstående i de faglige foraene hvor EK skal delta. Slik bidrar stillingsannonsene å konstruere en subjektposisjon som implisitt pålegger EK en marginalisert posisjon gjennom forsøket på å sidestille erfaringskompetansen med fagkompetansen.

4.3.8 EK posisjoneres som et forbilde

Stillingsannonsene inneholder beskrivelser om hvordan EK skal arbeide med håp, bedring av pasientenes psykiske helse og være en god rollemodell.

En annonse beskriver blant annet at EK skal «bidra til å bedre ivareta pasientens psykiske helse og gi dem håp» (9). En annen annonse beskriver at EK «skal representere håp og være en positiv rollemodell» (7). En tredje annonse formulerer at EK skal «formidle håp med utgangspunkt i egen utviklingsprosess» (4).

Det første sitatet beskriver innledningsvis at EK skal «bidra til å **bedre** ivareta pasientens psykiske helse», som kan gi en forståelse om at ivaretagelsen av pasientene skal forbedres fra hvordan dette har blitt gjort tidligere. Det er uklart om det foreligger en tro om at en tidligere bruker automatisk vet hva som skal til for å bedre tjenestene, og at det derfor er en del av EK's erfaringskompetanse, eller om det er et generelt mål for tjenesten og hvor EK sammen med fagpersonalet skal arbeide mot bedre tjenester. Videre beskrives EK å skulle «gi pasientene håp». Selve ordlyden i sitatet kan tolkes til at håpet objektiveres eller tingliggjøres ved at det kan gis til pasienten. Samtidig posisjoneres EK som den aktive, den som skal gi, og pasienten som den passive, den som skal motta håp. Annonsene mangler informasjon om det å gi håp kan relateres til EK's erfaringskompetanse eller om det er noe forbilledlig ved personen som automatisk generer håp. Dersom det er EK's erfaringer som er tiltenkt å skulle gi håp, så innebærer det at disse må ha et innhold som brukerne kan relatere seg til. En slik forståelse underbygger beskrivelser som har vist at EK's bearbejdede erfaringer ikke kan være for subjektive, fordi de må kunne generaliseres. Dersom generering av håp relateres til EK's egenskaper så legges det i annonsene noen føringer på hvem eller hvordan EK kan være.

Det andre sitatet beskriver at EK skal «representere håp og være en god rollemodell». Når EK beskrives å skulle både representere håp og være en god rollemodell så kan dette gi et bilde av at annonsen posisjoneres EK som et forbilde, som gjennom sin forbilledlighet skal representere håp. Annonsen gir ingen videre informasjon om hvordan EK skal utføre arbeidsoppgaven.

Den tredje annonsen beskriver at EK skal «formidle håp med utgangspunkt i egen utviklingsprosess». I dette sitatet blir det spesifisert at håpet skal formidles med utgangspunkt i EK's egen utviklingsprosess. For at EK skal kunne formidle håp forutsettes det at EK har en historie som brukere kan relatere seg til. Igjen formidles altså en forståelse av at EK's erfaringskompetanse er generaliserbar og har uforbeholden overføringsverdi uavhengig av brukernes situasjon.

De ulike beskrivelsene av arbeidsoppgaver knyttet til håp tolkes til å gi et bilde av at EK må kunne produsere håp for å gi til pasientene, fremstå på en måte, og dele egne erfaringer som kan gi håp. Det kan derfor tolkes at det er lite rom for å vise til negative erfaringer, eventuelt sider ved EK som kan «bryte ned håps-statusen». Annonsene kan derfor forstås å utelukke EK som blir rammet av tilbakefall, eller har en historie som har vært ulik fra brukernes egen situasjon, slik at den kan oppleves som uopnåelig. Annonsene reflekterer en

forståelse om at EK skal gi pasientene håp gjennom sin fremtreden og erfaringer og som kan tolkes til å styre EK inn i en posisjon som forbilde for brukerne. I en posisjon som forbilde så kan annonsene gi et bilde av at EK selv har fulgt behandlingsopplegget under tiden hvor EK selv var bruker, samtidig som det kan pålegge EK en positiv holdning til tjenestestedet. En slik forståelse kan underbygge tidligere funn hvor annonsene reflekterer en forståelse om at EK har vært en konstruktiv, deltakende bruker med et vellykket terapiutbytte.

Det kan være interessant å reise spørsmål ved hva annonsene anser å være en forbilledlig EK ved å utforske beskrivelser som kan være styrende for EK's egenskaper og liv. En annonse beskriver blant annet at det ønskes en EK med «*langvarig rusmiddelfrihet. Du er rehabilitert og fortrinnsvis i en stabil livssituasjon med familie/arbeid*» (11). Krav til langvarig rusmiddelfrihet og avsluttet rehabilitering kan underbygge forståelsen om at annonsene utelukker EK med risiko for tilbakefall. Annonsen etterspør også en «stabil livssituasjon med familie og arbeid» og som kan reflektere en forståelse av at den ideelle forbilledlige EK passer inn i «konstruksjonen A4 livet», hvor det er stabilt økonomisk, med familie og arbeid. En stor andel av annonsene inneholder beskrivelser som kan relateres til forbilledlige egenskaper ved EK. En annonse beskriver at EK skal være «*utadvendt, engasjert, pålitelig og etisk reflektert*» og «*samarbeidsvillig og løsningsorientert*» (7). En annen annonse beskriver at EK skal være «*ansvarsbevisst og pålitelig*» og «*utadvendt og positiv*». Annonsen kan forstås å reflektere en forståelse om at en posisjon som forbilde pålegger EK egenskaper som handler om å være sosial, reflektert, positiv, engasjert, som samarbeider godt, har fokus på løsninger og tar ansvar. Slik bidrar annonseteksten til å konstruere en subjektposisjon som stiller krav til EK's forbilledlighet gjennom å posisjonere EK som et forbilde for brukerne.

4.3.9 EK mestrer eget liv

Flere stillingsannonser inneholder beskrivelser av arbeidsoppgaver hvor EK skal hjelpe brukerne med å mestre ulike deler av eget liv.

En annonse beskriver at EK skal *bidra til livsmestring hos brukere* (4). Mens en annen annonse formulerer at EK skal «*hjelpe til å mestre dagliglivets aktiviteter/ADL*» (7). En annonse beskriver blant annet at EK skal «*motivere bruker til å nytte egne ressurser for å oppnå selvstendighet og god livskvalitet*» (7). Den siste annonsen beskriver at EK skal «*kunne motivere og utvikle andre*». (15).

Det første sitatet beskriver at EK skal «bidra til livsmestring hos brukere». «Livsmestring» kan forstås på flere måter, og det er interessant å reise spørsmål ved hva det innebærer å mestre livet. I annonsene kan «livsmestring» forstås å relateres til ivaretagelse av egen psykisk helse, eller praktiske ferdigheter som å mestre å bo i egen bolig, og orientere seg i offentlige tjenester. Det andre sitatet konkretiserer at det er «dagliglivets aktiviteter» som EK skal hjelpe brukerne å mestre, og som kan forstås å handle om konkrete praktiske ferdigheter som tas i bruk i hverdagen. En annen annonse beskriver at EK skal «motivere brukerne til å benytte egne ressurser for å oppnå selvstendighet og god livskvalitet». I denne annonsen tilskrives EK ansvaret for å motivere brukerne slik at de selv kan ta i bruk egne ressurser for å oppnå selvstendighet og livskvalitet. I det siste sitatet tilskriver EK ansvaret for å motivere og utvikle brukerne. Alle annonsene kan forstås å beskrive arbeidsoppgaver som sier noe om hvordan EK skal arbeide for at brukerne skal mestre hverdagen og livet.

Annonsene kan reflektere en forståelse hvor EK skal kunne hjelpe brukerne med deres livsmestring og utvikling uavhengig av deres spesifikke situasjon, og derfor stiller krav til at erfaringskompetansen må være generaliserbar. Analysen har vist at annonsene forfekter en forståelse av EK's kompetanse som generaliserbar som underbygges i annonsene som beskriver hvordan EK skal hjelpe brukerne å mestre eget liv. En annen innfallsvinkel til annonsene kan være at det handler om en type taus kunnskap som er opparbeidet gjennom egne erfaringer og livsmestring. For at EK skal kunne hjelpe andre med å mestre livet, så forutsetter det at EK mestrer livet selv. Analysen har tidligere vist at annonsene stiller krav om forbilledlighet, som i annonsen hvor EK pålegges å være «*rehabilitert og fortrinnsvis i en stabil livssituasjon med familie/arbeid*» (11). Krav som pålegger EK en stabil livssituasjon med familie og arbeid kan forstås å styre EK inn i en posisjon hvor EK selv mestrer og har kontroll i eget liv. Annonsene kan forstås å utelukke en EK som mangler forståelsen for økonomi, eller praktiske ferdigheter som matlaging, renhold og kunnskap om offentlige tjenester. Livsmestring kan reflektere en forståelse som strekker seg lenger enn praktiske gjøremål, og kan berøre tema som håndtering av egen psykisk helse og tidligere avhengigheter. En slik forståelse konstruerer forventninger om at EK's psykiske helse bør være stabil eller avklart- en posisjon som skaper lite rom for å synliggjøre vanskeligheter eller for tilbakefall. De overnevnte tolkningene kan knyttes til en forståelse hvor erfaringskompetansen fremstilles som generaliserbar ved at EK skal kunne hjelpe brukerne å mestre livet uavhengig av deres situasjon. Gjennom å fremstille EK's erfaringer som generaliserbare i annonsene, så utelukkes begrensninger i EK's egen mestring.

Annonseteksten kan derfor forstås å konstruere en subjektposisjon som implisitt stiller krav til at EK selv mestrer livet.

4.3.10 EK mellom områder

Flere stillingsannonser inneholder beskrivelser hvor EK tilskrives ansvaret for å skape- eller opprettholde samarbeid eller kommunikasjonsflyt mellom ulike grupper eller områder.

Stillingsannonsene inneholder seks sitater som beskriver hvordan erfaringskonsulenten skal være «**bindeledd**» til- eller mellom brukere og helsepersonell, arbeidstedet og brukerorganisasjoner, eller forskere og brukerråd. Jeg illustrerer disse sitatene ved å vise to eksempler:

*Erfaringskonsulenten skal være bindeledd **mellom** bruker og helsepersonell (7).*

*Erfaringskonsulenten skal være bindeledd **til** brukerorganisasjonene på psykisk helse og rusfeltet (3).*

De ulike sitatene som posisjonerer erfaringskonsulenten som bindeledd viser to ulike variasjoner hvor erfaringskonsulenten skal være bindeledd *mellom* - eller *til* en annen part eller gruppe.

Begrepet bindeledd er satt sammen av to ord; Binde og ledd. Begrepet «binde» kan bety å knytte noe fast eller sammen. Bruk av begrepet «ledd» kan gi assosiasjoner til noe som skaper bevegelse, eller at leddet er det som holder noe sammen. Uten leddet vil det ikke være mulig med bevegelse for de tilkoblede delene, og uten de tilkoblede delene har leddet ingen funksjon. Begrepet bindeledd indikerer at det er to områder som skal kobles sammen av leddet, som samtidig kan tolkes til at det er leddets «ansvar», eller oppgave å holde de samlet. Bruken av begrepet bindeledd posisjonerer EK som ansvarlig for å forvalte og påse at kontakten mellom to grupper opprettholdes. En annen måte å forstå dette på kan innebære at kontakten mellom de ulike gruppene skal gå igjennom en EK.

En av stillingsannonsene (9) som inneholder bindeleddsbegrepet, skriver også at en av arbeidsoppgavene til EK vil være «**brobygging**». En bro som metafor har flere likheter med bindeleddet ved at broen også knytter to områder sammen og sikrer kontakt mellom disse. Broen kan gi et bilde av noe stødig, laget av solid metall. «Bygging» kan gi assosiasjoner til arbeid knyttet til konstruksjoner, anlegg og bygninger, men det kan også forstås som det å skape noe. Bindeledds- og brobyggermetaforene kan forstås å tilskrive EK et ansvar for å

holde ledd/deler og ellers uadskilte områder sammen. «Bygging» pålegger EK ansvaret for å opprettholde og skape kontakten. Posisjonering *mellom* eller *til* kan gi ulike føringer hva angår retningen av bindeleddsfunksjonen. Med dette menes at det kan ligge en regulering eller åpning av handlingsrom basert på om erfaringskonsulenten skal være bindeledd *mellom* eller *til* en annen part. Bindeledd *mellom* tyder på at posisjonen åpner for en funksjon mellom de ulike partene- en toveis funksjon. Bindeledd *til* indikerer derimot posisjonen har en funksjon en vei- gjennom bindeleddet til en annen part. I en posisjon som bindeledd så fremstilles EK å skulle fylle en posisjon som kan påse at kommunikasjon kan flyte frem og tilbake, eller fra et område til et annet. Annonsene kan reflektere en forståelse om at det er en annen gruppe- eller områdes budskap som skal gå igjennom bindeleddet. En slik forståelse kan utelukke EK's mulighet til å tilføre noe eget, og som kan pålegge EK en posisjon som et talerør- en kommunikasjonskanal som åpner for flyt mellom og til ulike områder. Bindeleddets hensikt forstås å være koblingen mellom områder, uten tilhørighet til delene som kobles sammen av leddet. Annonsene peker derfor i retning av å styre EK i en subjektposisjon mellom områder, uten tilhørighet til de andre gruppene, og som underbygger forståelsen om at EK hverken er bruker eller fagperson- og som kan være en ensom posisjon.

4.3.11 Oppsummering av analysen av EK arbeidsoppgaver

Oppsummert så inneholder stillingsannonsene uklare beskrivelser hva angår krav til kompetanse, egenskaper og utdanning tilknyttet arbeidsoppgavene EK er forventet å utføre. Annonsene inneholder beskrivelser som reflekterer en forståelse om at EK's bruk av egne erfaringer er regulert til konstruktiv og hensiktsmessig bruk, som er i tråd med en instrumentell forståelse av kunnskap hvor det forventes en generering av effekt. Videre inneholder annonsene beskrivelser av arbeidsoppgaver som forutsetter at EK har en generalisert og representativ brukererfaring med uforbeholden overføringsverdi uavhengig av brukernes situasjon.

Stillingsannonsene inneholder beskrivelser som kan forstås å styre EK inn i ulike subjektposisjoner. Flere av disse kan, når satt i sammenheng forstås å utkrystalliseres til mer overordnede subjektposisjoner. Annonsene inneholder beskrivelser hvor EK styres inn i marginaliserte posisjoner, som bindeledd, varsler og den eneste med erfaringskompetanse i tjenestene og som deltaker i ulike fora. Andre beskrivelser pålegger EK å være

«konstruktiv», «dydig», «et forbilde», «modig og sterk», og samtidig «mestrer eget liv» og innehar «akademiske ferdigheter», posisjoner som konstruerer et bilde av at EK styres inn i posisjonen som et ideal, eller den ideelle tidligere brukeren.

4.3.12 Oppsummering av funn

Oppsummert så reflekterer analysen en forståelse av at EK's erfaringer må oversettes til noe objektivt og mer nøytralt for å kunne anses som erfaringskompetanse. Beskrivelser av arbeidsoppgaver reflekterer en instrumentell forståelse av kunnskap som skal generere en effekt. Annonsene er fremstår som uklare om det er kompetanse, egenskaper eller utdanning som etterspørre ved flere av arbeidsoppgavene.

Analysen av EK's erfaringer gir et bilde av at EK tilbyr flere subjektposisjoner i annonsene som kan forstås favne de mer overordnede subjektposisjonene som kommer til syne i analysen av EK's arbeidsoppgaver. Beskrivelser som reflekterer en forståelse av at EK har bearbejdede og avklarte erfaringer som posisjonerer EK i en særstilling i forhold til brukere og fagpersonell kan styre EK i en marginalisert posisjon, på lik linje med beskrivelsene hvor EK posisjoneres som bindeledd, varsler og den eneste i tjenesten med erfaringskompetanse. Beskrivelsene av EK's kompetanse som tolkes til å posisjonere EK som en deltakende tidligere bruker med et vellykket terapiutbytte og som styres inn i en mer profesjonell rolle kan forstås å fanges opp i den mer overordnede subjektposisjonen «den ideelle tidligere brukeren».

5 Diskusjon

Analysen beskriver forståelser av EK's kompetanse, anvendelse av EK's kompetanse i tjenestene, foretrukne egenskaper, og hvordan de ulike forventningene kan påvirke EK's handlingsrom. I de kommende kapitlene vil jeg ta et skritt tilbake og diskutere annonsenes språklige konstruksjoner av EK's tekstlige posisjoner. Jeg beveger meg derfor tilbake til oppgavens problemstilling og diskuterer annonsenes fremstillinger av EK i et mer helhetlig perspektiv, samtidig som jeg fokuserer på hvordan funnene kan gi et innblikk i overordnede kulturelle forståelser, og mulige implikasjoner for praksis.

Samtidig som oppgaven skulle ferdigstilles ble det publisert en rapport etter et forskningsprosjekt gjennomført i samarbeid mellom Nasjonalt senter for erfaringskompetanse (erfaringskompetanse), Senter for psykisk helse og rus, Institutt for helse-, sosial- og velferdsfag, Fakultet for helse- og sosial vitenskap, Universitetet i Sørøst Norge. Studien, heretter benevnt som rapporten, har utforsket EK's forståelser og bruk av erfaringsbasert kunnskap i samarbeid med brukere i psykisk helse og rustjenester (Klevan, Lunde Sjøfjell, Borg & Karlsson, 2018). Rapportens funn og Tor Johan Ekelands teorier om/forståelser av erfaringskompetanse vil diskuteres opp mot funn fra analysen av stillingsannonserne.

5.1 Ulike fremstillinger av erfaringskompetanse

Analysen av EK's erfaringer har identifisert beskrivelser som reflekterer en instrumentell forståelse av kunnskap, som fordrer det objektive og utelukker det subjektive, og hvor EK besitter representative brukererfaringer med uforbeholden overføringsverdi.

Erfaringskompetanse kan ifølge Tor -Johan Ekeland (2011) språklig sett ha grunnlag i aktørens erfaring, og erfaringer plasseres ofte innunder kategorien for hva som anses som subjektivt, i motsetning til vitenskap som går under kategorien for det objektive. Erfaringer har tradisjonelt sett hatt vekslende status fordi de gjerne har vært ansett som et usikkert og vilkårlig kunnskapsgrunnlag, i motsetning til vitenskapen som representerer objektivitet.

Sett i lys av hva Ekeland beskriver og det som anses som gyldig kunnskap i vårt samfunn, kan en mulig årsak til annonsenes instrumentelle fremstillinger være et forsøk på å øke

erfaringskompetansens status. En tolkning kan være at beskrivelser som reflekterer en forståelse om at EK besitter en representativ og generaliserbar kunnskap kan bidra til at erfaringer oppnår større aksept som kilde til kunnskap, eller til å øke legitimiteten av brukeransettelser. En annen måte å forstå annonsenes instrumentelle fremstilling av erfaringskunnskap kan være at det reflekterer et grunnsyn på hvordan kunnskap ideelt sett burde være basert på det kunnskapssynet som har hegemoni.

Analysen av stillingsannonsene har vist hvordan EK's erfaringer fremstilles som representative, og med uforbeholden overføringsverdi uavhengig av pasientens situasjon og behov. En slik fremstilling forutsetter at erfaringskonsulentens subjektive erfaringer har gjennomgått en generaliseringsprosess. I den sammenheng kan det være interessant å reise spørsmål om en subjektiv erfaring kan gjøres generell? Det som er subjektivt relateres gjerne til en personlig forståelse som ikke er avhengig av realiteter, og av den grunn ikke kan anses som en sannhet annet enn for subjektet selv (Nordbø, 2018). Det fremstår derfor som uklart hva EK egentlig kan dele eller bruke av egen erfaringshistorie, dersom det egenopplevde skal fjernes?

Ekeland (2014) hevder at det kan være en økt risiko for inhuman behandling av pasienter i de tilfellene hvor kunnskapssynet burde tilhøre subjektiviteten, hvor grunnsynet allikevel forankres i et objektiviserende kunnskapssyn. Han hevder videre at konsepter om standardisering og objektivisering gjør det utfordrende å ivareta subjektene og deres vilkår. Mye av kritikken som reises mot psykisk helsevern omhandler blant annet hvordan det rådende objektive kunnskapssynet styrer brukerne inn i posisjoner som objekter fremfor subjekter (Ekeland, 2011). Sett i lys av hva Ekeland beskriver, så kan stillingsannonsenes tekstlige fremstillinger av erfaringskompetanse reflektere et kunnskapssyn som er mindre ivaretagende for brukerne. Overført til praksis, så kunne muligens annonsetekstenes fremstillinger virket hemmende på det subjektive, det komplekse og flertydige ved å redusere brukererfaringen til noe representativt og overførbart.

I et mer overordnet perspektiv så forstås politiske og faglige føringer i økende grad å styre helsefaglige tjenester til å anerkjenne og ta i bruk erfaringskompetanse. På samme tid forstås et hegemonisk kunnskapssyn som fordrer objektivitet å devaluere denne formen for kunnskap. De ulike føringene kan potensielt medføre at feltet for psykisk helse styres inn i en «skvis», hvor det må prioriteres mellom det som fremstilles som en mer human tilnærming og det som anses som gyldig. En slik diskursiv kamp mellom det som anses som

det humane eller det gyldige kan muligens påvirke stillingsannonseens fremstillinger av Ek's kompetanse.

Ekeland (2011) hevder at et mål om å gyldiggjøre erfaringskompetansen vil kunne møte utfordringer da subjektorientert kunnskap ikke kan bli for subjektiv dersom målet er kunnskapsstatus, og at den må som annen kunnskap passe inn i en allmenn gyldiggjøringsprosess (Ekeland, 2011). Analysen synliggjør forståelser hvor erfaringskompetansen fremstilles som representativ og mindre subjektiv, et kunnskapssyn som i større grad kan anses som gyldig, eller sidestilles med fagkunnskapen. På den ene siden kan krav om generalisering reflektere en forståelse om at annonsene ikke forsøker å gyldiggjøre den subjektive erfaringen slik den er, men at erfaringen må endres for å kunne passe inn et mer objektivt kunnskapssyn. På den andre siden kan en slik forståelse konstruere et bilde av at annonsene aksepterer det kunnskapssynet som fordrer objektivitet og at gyldighet kun kan oppnås gjennom å tilpasses kriteriene som følger dette kunnskapssynet.

Rapporten til Klevan et al., (2018) gir et ganske annerledes bilde av erfaringskunnskap. EK'ene som deltok i studien fremstiller erfaringskunnskap som en kunnskapsform som utvikles mellom menneskelige relasjoner og i ulike kontekster. EK'ene forklarer tilegning av erfaringskunnskap som en langsom og kontinuerlig prosess hvor erfaringene må bearbeides for å oppnå kunnskapsstatus. Bearbeidingen består av refleksjoner rundt ulike valg, handlinger og relasjoner i rollen som EK, og som utgjør en prosess som ofte krever tid. Rapporten beskriver at erfaringskunnskap må sees i relasjon til en hermeneutisk fortolkningspiral (Klevan et al., 2018, s.32), som handler om å benytte sin forforståelse underveis mens man fortolker, og etter hvert vil nye opplysninger bli en del av forforståelsen (Ebdrup, 2012). Det er med andre ord forskjeller i forståelser av erfaringskunnskap slike de fremstilles i stillingsannonseene og hvordan EK'ene fremstiller erfaringskunnskap i rapporten til Klevan et al. (2018).

Stillingsannonseene inneholder beskrivelser som benytter noe av det samme begrepsapparatet som fremkommer i rapporten. «Bearbeiding», «refleksjoner» og «prosess» er blant benevnelsene som benyttes om EK's erfaringer, og hvor innholdet kan forstås å differere mellom rapportens funn og stillingsannonseens bruk. Stillingsannonseene inneholder beskrivelser som antyder at EK allerede besitter bearbeidede, reflekterte og avklarte erfaringer, som antyder en avsluttet prosess, og som gir et annet bilde enn en kontinuerlig fortolkningsprosess som EK beskriver i rapporten. Hvor stillingsannonseene fremstiller EK

med avklarte og bearbeidede erfaringer, som samtidig utelukker en pågående prosess, så gir EK i rapporten et bilde av at erfaringskunnskapen skapes gjennom refleksjon i møte med andre og at dette er pågående. Analysen av stillingsannonsene antyder at EK's bearbeidede erfaringer er noe annet enn brukernes erfaringer, og at den må igjennom en type prosess for at det skal kunne anses som erfaringskompetanse. Ifølge Klevan et al. (2018) utgjør ikke brukererfaringer nødvendigvis erfaringskunnskap, men de kan bli det gjennom en fortolkningsprosess. Bearbeidede erfaringer kan ifølge rapporten omhandle hvordan EK endret oppfattelse på egne erfaringer gjennom møter med andres erfaringer (Klevan et al., 2018, s. 34). Selv om begrepsapparatet er mye av det samme, så fremstår det å være forskjeller i forståelse av innholdet benevnelsene rommer. På den ene siden kan ulikhetene i forståelse muligens handle om at det er et relativt nytt felt hvor det er mye som enda ikke er definert. På den andre siden kan ulike forestillinger om EK kunnskap bidra til å skape en utfordrende situasjon for personer som ansettes i slike stillinger, da flere og til dels motstridende forventninger til dennes kunnskap kan eksistere i feltet.

En måte å forstå de ulike forståelsesmodellene kan være å forestille seg at flere begreper har fått «fotfeste» innad i diskursen, men at betydningen av begrepene ikke nødvendigvis er avklarte. På den ene siden har ansettelse av EK vært et fokusområde fra faglig og politisk hold (Helsedirektoratet, 2014), slik at ansettelse har vært gjennomført til tross for at flere forhold og forventninger ikke har vært avklarte. Det kan ha medført at benevnelser som å «ha et bearbeidet og avklart forhold» til egne erfaringer har vært benyttet i diskursen, uten en klar forståelse av hva dette innebærer, og som gir rom for å fylle begrepene med innhold basert på ulike aktørers fortolkninger. Ulike fortolkninger kan vinne hegemoni innad i diskursen og bidra til at forståelser opprettholdes, og som kan påvirke de ulike forventningene om hva EK erfaringskunnskap skal være.

Hvor stillingsannonsene reflekterer forståelser av EK's erfaringer som begrenser det nyanserte og komplekse, beskriver rapporten til Klevan et al. (2018) det som nødvendig å kunne balansere mellom nærhet og distanse til egne erfaringer. Nærhet fremstilles som viktig for å kunne ta erfaringer i bruk, mens distanse kan bidra til å skille mellom hva som er «egget», og hva som er brukernes erfaringer, i tilfeller hvor gjenkjennelsen ble stor for EK (Klevan et al., 2018, s.36). Stillingsannonsen har vist forståelser som antyder at EK besitter representative brukererfaringer med uforbeholden overføringsverdi til pasientene i aktiv behandling. Rapporten understreker derimot at EK erfaringer ikke var representative for

andre brukere, da en slik forståelse kunne fremstå som overkjørende og derfor virke ødeleggende for relasjonen med brukerne (ibid s. 38).

Stillingsannonsene og rapporten viser ulike forståelser av hvordan erfaringskunnskap kan forstås, og hvor representativ den kan være ovenfor brukerne EK skal samarbeide med. Det er uvisst om annonsene har et grunnsyn som er grunnleggende ulikt, eller om det finnes nyanseringer som annonseteksten ikke mestrer å artikulere på en tydelig nok måte. En slik forståelse kan innebære at beskrivelser som forstås å utelukke den subjektive erfaringen, ikke nødvendigvis er tenkt så «sort-hvitt», men at det er et forsøk på å artikulere at det finnes nyanseringer mellom å anse egen historie som en sannhet for alle, og å vurdere egne erfaringers verdi inn i møte med ulike brukere.

En helt annen tilnærming til å forstå annonsenes beskrivelser av EK's kompetanse kan være at det er et forsøk på å fremstille av ny form for kunnskap, som er mer i tråd med en type taus kunnskap. Enkelte annonser som utforsker hvordan EK skal bruke erfaringskompetansen i arbeidet åpner opp for en tolkning om at EK's kompetanse kan være en type «know how», en slags uartikulert taus kunnskap. En måte å forstå dette på kan være at tiden som bruker gir tilgang til en brukerorientert forståelse som omfatter de uuttalte vurderingene, reglene og oppfatninger som inngår i psykisk helsevern. En slik forståelse kan samtidig åpne opp for en annen tolkning av begrepsapparatet som benyttes om EK's erfaringer, som er beskrevet å være bearbeidede, avklarte, trygge, reflekterte og systematiske. Dersom EK's erfaringskompetanse skal forstås i et lys av en slags taus kunnskap så kan potensielt erfaringene ha blitt beskrevet som «bearbeidet», «avklarte» ol. i mangel på et språk som kan beskrive denne kompetansen. I så tilfelle kan erfaringskompetanse potensielt handle om at EK kan fortolke og vurdere ulike situasjoner, basert på egen erfaring, observasjoner og interaksjoner fra tiden hvor EK selv var bruker.

En slik forståelse har flere likheter med beskrivelsene av EK's erfaringskompetanse som fremkommer i rapporten til Klevan et al. (2018). I rapporten beskriver EK samarbeidsrelasjoner som bare preg av gjenkjennelse, tillit, trygget og forståelse, og tilfeller hvor det var noe uuttalt, noe taust som var gjenkjennelig på kroppen. Det som var gjenkjennelig handlet ikke om like historier eller identiske erfaringer, men følelsene som erfaringene skapte var de samme (Klevan et al., 2018, s.35).

Analysen har vist hvordan stillingsannonsene konstruerer ulike subjektposisjoner for EK som utkrystalliseres til to mer overordnede subjektposisjoner, en marginalisert posisjon og som den ideelle tidligere brukeren. Sett i lys av at en EK ansettes på bakgrunn av sin brukerhistorie er det flere av subjektposisjonene som kan forstås bære med seg krav og føringer til egenskaper ved EK som ikke nødvendigvis fremstår å ha noe med erfaringskunnskap eller brukererfaringer og gjøre. Annonsetekstens fremstillinger som konstruerer en forståelse om at EK har hatt et vellykket terapiutbytte og at EK har vært en aktiv deltakende bruker kan forstås å være relevant for EK's brukererfaringer, og styrende gjennom at det pålegger EK en spesifikk erfaring med behandlingsapparatet- at behandling fungerer. Annonsetekstens krav som etterspør en tekstlig posisjon som kan være «konstruktiv», «profesjonell», et «forbilde», som «mestrer livet» og som har «mot og styrke» kan forstås å handle om egenskaper eller karaktertrekk, og derfor mindre relevante for EK's erfaringskunnskap. Slik konstruerer annonseteksten en forståelse som peker i retning av at det ikke bare foreligger krav til hva EK skal inneha av kompetanse, men at det foreligger føringer på hvem EK kan være.

5.2 Utenforskap og marginalisering

Analysen har vist hvordan annonseteksten konstruerer en overordnet subjektposisjon som den marginaliserte, gjennom å konstruere posisjoner hvor EK kommer i en særstilling, som den eneste som besitter erfaringskompetanse, og gjennom å forsøkes å sidestille erfaringskompetanse med fagkunnskapen. Det kan derfor være interessant å reise spørsmål ved hvilke mulige implikasjoner en slik marginalisert posisjon kan ha for en EK i praksis. Analysen av annonsene har vist at EK tilskrives en posisjon som den eneste personen med erfaringskompetanse, uten formell bakgrunn, og som pålegges å delta i ulike faglige fora. Påleggelse av en slik oppgave basert på et ideal med såpass svak forankring kan potensielt sette EK i krevende situasjoner. På den ene siden så kan EK risikere å bli devaluert av personer med en annen fagbakgrunn og derfor erfare utenforskap fra gruppen. Manglende aksept av EK's rolle og bidrag kan muligens gjøre det utfordrende for en EK å fronte saker dersom disse avviker fra hva resten av faggruppen mener. Det kan medføre at EK kan komme i situasjoner hvor EK må velge mellom å gå inn i konflikter med fagpersonalet, eller si seg enig med fagpersonalet for å bevare freden. Videre kan erfaringer med devaluering fra fagpersonalet muligens medføre at EK opplever å feile i sin funksjon med å gjøre tjenestene

mer brukerorienterte. Annonsetekstene konstruerer forståelser som antyder at EK er prisgitt aksept fra personalgruppen for å kunne bidra inn i arbeidet, og at det derfor kan være en utsatt posisjon å fylle, og hvor det kan forekomme nederlag og ubehag for EK.

I rapporten til Klevan et al (2018) beskrev EK'ene at det kunne oppleves som ensomt å være den eneste ansatte med erfaringskompetanse. Fordi EK anses å besitte en annen type kunnskap og samarbeidet med brukerne på en annen måte enn fagfolkene var det flere som opplevde at de ikke ble en naturlig del av fellesskapet. Manglende anerkjennelse av erfaringskompetanse bidro til å forsterke følelser av ensomhet. EK'ene rapporterte at det ble brukt både tid og krefter på å skape rom i tjenesten for sin erfaringskompetanse, og at det var sårt og provoserende når det ble sådd tvil om deres bidrag. Flere EK hadde opplevd stigmatisering og utenforskap tidligere i livet, og det ble derfor sårt og oppleve at man ikke var innenfor i denne settingen heller. Samtidig ble ikke utenforskap kun omtalt som noe negativt, da det også ble ansett som en måte å bevare sin egenart og sin unike kunnskap (Klevan et al., s. 46-48). EK'ene beskrev at de kunne føle seg annerledes i personalgruppen, samtidig som de uttrykte at de hadde et ulikt syn på seg selv og fagpersonalet. Flere av EK beskrev erfaringskunnskap og fagkunnskap som to motsetninger, satt opp imot hverandre, og hvor EK ble beskrevet som medmenneske, og hvor fagpersoner primært var styrt av sin faglighet (ibid s.48-49). Rapporten til Klevan et al. (2018) kan forstås å underbygge forståelser fra stillingsannonsene som antyder at EK styres inn i en marginalisert posisjon som den eneste med erfaringskunnskap, samtidig som den tilføyer nyanseringer som ikke er like fremtredende i stillingsannonsene.

Analysen av stillingsannonsene har vist ved flere anledninger at EK tilskrives representative og generaliserte erfaringer, og at EK skal representere brukerstemmen, som fremstilles å være en unison stemme. I rapporten underbygges forståelser om at EK skal representere brukerne, men at det handler om å representere noe mer enn EK's egen historie, fordi brukerne har ulike behov og at alle skal rommes (Klevan et al., 2018, s.39).

Stillingsannonsene reflekterer med andre ord et motsetningsfylt innhold enn hva som presenteres i rapporten til Klevan et al. (2018).

Enkelte av stillingsannonsene inneholder beskrivelser hvor EK skal arbeide på systemnivå, uten direkte kontakt med brukere og hvor det er forventninger om at EK skal representere eller formilde brukerstemmen i ulike fora. I rapporten til Klevan et al. (2018) arbeider alle EK'ene i direkte kontakt med brukere og har tilgang på deres tilbakemeldinger. De uttrykker imidlertid behovet for å kunne påvirke på systemnivå, da det ble ansett som utfordrende å

skape de større endringene på individnivå. Et stillingsforhold uten direkte kontakt med brukere kan muligens forklare stillingsannonseenes budskap om at EK må ta utgangspunkt i egne erfaringer, som muligens er de eneste erfaringene tilgjengelig. Samtidig er det ikke slik at alle annonsene representerer stillingsforhold uten brukerkontakt. En mulig forklaring på annonsenes krav om at EK må inneha representative brukererfaringer kan muligens forstås med bakgrunn i stillingsannonseenes rådende kunnskapssyn. Den tekstlige konstruksjonen av EK presenteres å inneha erfaringskompetanse som ikke kan være for subjektiv og som kan leveres som en pakke inn i tjenesten, og som har uforbeholden overføringsverdi. Denne forståelsen av EK's kunnskap vil muligens kunne ha flere implikasjoner overført til praksis. Enkeltindivider vil kunne ha ulike meninger og opplevelser om hva som utgjør et godt behandlingstilbud og som kan gjøre det utfordrende å finne en unison brukerstemme. I et forsøk på å oppnå en unison stemme kan det muligens oppstå utfordringer i tilfeller hvor beslutninger skal tas i saker som berører mange, og hvor det er delte meninger i brukergruppa. Vil det i slike tilfeller egentlig være mulig å romme alle? Å bli pålagt en arbeidsoppgave som fremstilles å skulle forvalte en brukerstemme på vegne av en hel brukergruppe kan muligens styre EK inn i lojalitetskonflikter hvor ikke alle vil oppleve å bli hørt.

Analysen av stillingsannonseene har vist at EK er prisgitt tjenestestedets aksept for å kunne komme i posisjon til å påvirke med sin erfaringskompetanse. I rapporten til Klevan et al. (2018) beskriver EK at det kan være utfordrende å finne plass til erfaringskunnskapen og egen rolle på tjenestesteder med godt etablerte kulturer. Dersom EK i tillegg var alene med ansvaret for å fylle en slik posisjon var det fare for å bli spist opp av den rådende kulturen. For å motvirke faren for devaluering på arbeidsplassen beskrev EK'ene nødvendigheten for at alle forstod og hadde kjennskap til erfaringskompetanse og dens bruk (Klevan et al., 2018, s.41,44-45). Funn fra stillingsannonseene som konstruerer et bilde av at EK er prisgitt tjenestestedets aksept for å kunne bidra og påvirke i arbeidet underbygges i rapporten til Klevan et al (2018). Det fremstår derfor som en utfordring som muligens kan gi utslag i praksis, ved at EK kan risikere å oppleve begrensede muligheter til å påvirke og utføre sine arbeidsoppgaver i tråd med hva EK selv tenker er hensiktsmessig bruk av erfaringskompetanse.

En annen marginalisert posisjon som trer frem i analysen av stillingsannonseene er «bindeleddet» og «brobyggeren», som forstås å være en ensom posisjon mellom områder, uten tilknytning til de andre gruppene. I rapporten til Klevan et al. (2018) benyttes

benevnelsen «brobygger», og som videre ble beskrevet å være en av EK's viktigste arbeidsoppgaver. EK'ene beskrev brobyggerfunksjonen som å være en del av to kulturer, hvor de på den ene siden besitter erfaringskunnskap om det å leve med psykiske lidelser eller rusvansker, og med å erfare utenforskap i samfunnet. Samtidig mestret de og forstod de de kulturelle kodene som de profesjonelle var en del av og kunne bidra som «oversettere» i møter mellom brukere og behandlere (Klevan et al., 2018, s. 40). Rapporten beskriver videre hvordan EK'ene kan komme opp i etiske dilemmaer og lojalitetskonflikter i en «mellomposisjon» mellom brukere på den ene siden og ansatte på den andre siden. EK'ene beskrev opplevelser hvor de kunne føle seg brukt av tjenestestedet, og utfordringer i situasjoner hvor brukere forsøkte å presse frem egen agenda. EK'ene beskrev på den ene siden å fronte brukerorienterte tema, samtidig som de skal være en del av en personalgruppe og et fagmiljø, som kan sette EK i en skvis mellom to grupper (ibid s.56). Funn fra stillingsannonseene reflekterer en forståelse om at «bindeleddet» er en marginalisert posisjon som kan sette en EK i krevende situasjoner, og som underbygges i rapporten. «Bindeleddet» er en posisjon som går igjen flere stillingsannonser, og kan derfor fremstå som en etablert arbeidsoppgave innad i diskursen. Rapporten gir tilgang til eksempler på arbeidsoppgaver som «bindeleddet» eller «brobyggeren» utfører som oppleves å være både viktige og meningsfulle for EK'ene, nyanseringer som ikke fremgår i stillingsannonseene.

Analysen av stillingsannonseene har vist at EK kan pålegges oppgaver som kan utfordre lojalitet og som krever at EK må være modig og tåle ubehag ved å kunne varsle eller stå opp på vegne av brukerne. I rapporten til Klevan et al. (2018) viser EK'ene til eksempler som kan underbygge stillingsannonseene forståelse som tilsier at det kan være krevende å fylle en «mellom-posisjon» hvor det er forventninger om lojalitet på begge sider. I rapporten beskriver EK'ene at det kan være utfordrende å på den ene siden være kritisk og stå opp for brukerne, samtidig som det skal forsøkes å skape endringer i tjenesten, som krever en form for allianse, samt faglig og sosial støtte fra arbeidstedet. EK'ene fremhevet midlertidige ansettelse som en faktor som gjorde det utfordrende å skulle fylle en kritisk posisjon, da det medførte frykt for å ikke få videreført ansettelsesperioden dersom EK ble ansett som en utfordrende ansatt (Klevan et al., 2018, s.56, 46).

Analysen av stillingsannonseene har vist flere eksempler på hvordan den tekstlige posisjonen som EK styres inn i marginaliserte posisjoner, basert på et ideal om å sidestille erfaringskunnskapen med fagkunnskap, og gjennom forventninger til arbeidsoppgaver som fremstilles i annonseteksten. Gjennom å sammenligne funn fra annonsetekstens

fremstillinger med intervjuer av EK som arbeider i feltet, underbygges forståelser om at det kan være en risiko for at EK kan oppleve marginalisering og utenforskap i praksis, samtidig som det fremgår enkelte nyanseringer i rapporten til Klevan et al. (2018) som ikke synliggjøres i annonsetekstene.

5.3 Lite konkrete oppgaver og uklare krav

Analysen av stillingsannonsene har vist at det benyttes benevnelser om EK's arbeidsoppgaver som gir lite informasjon om selve utførelsen. Det kan til tider fremstå som uklart om det er erfaringskompetanse, egenskaper eller en kombinasjon av disse som ligger til grunn for utførelsen av arbeidsoppgavene.

Analysen av stillingsannonsene har vist at det benyttes flere abstrakte beskrivelser om EK's arbeidsoppgaver, noe som medfører at det er utfordrende å tolke hva som konkret skal gjøres og hvilke ferdigheter som kreves. Eksempler på dette kan være beskrivelser av arbeidsoppgaver hvor EK skal «styrke brukerperspektiv» og «øke fokuset på brukermedvirkning», hvor det er utfordrende å forstå om det er EK's nærvær eller konkrete handlinger som medfører «styrking av brukerperspektiv», eller «øker fokuset på brukermedvirkning». De to forståelsene kan utgjøre store forskjeller for EK grad av deltakelse i tjenestene, hvor den ene fremstilles å være en aktiv posisjon, men dens andre kan tolkes å være en mer symbolsk og passiv posisjon. Overført til praksis så kan det muligens medføre at EK kan risikere å bli møtt med forventninger fra tjenestestedet om å kunne styrke brukerperspektiv og øke brukermedvirkning, uten at det nødvendigvis foreligger en klar konsensus på hvilke handlinger, eller om det er EK's symbolverdi som bidrar til oppnåelse. Det kan med andre ord tolkes til å være viktige arbeidsoppgaver som pålegges EK, men at det ikke nødvendigvis er en klar forståelse for hva som skal til for å oppnå et styrket brukerperspektiv og økt brukermedvirkning i praksis.

Språkbruk kan virke virkelighetskonstituerende for mennesker og påvirke hvordan vi forstår verden gjennom ulike premisser (Bratberg, 2014, s. 30), og muligens skape «sannheter» som kan gi implikasjoner for praksis. Det kan blant annet bety at bruk av abstrakte beskrivelser som at EK kan «styrke brukerperspektiv» og «øke medvirkning» innad i ulike diskursive praksiser kan resultere i en «sannhet» som automatisk opprettholdes gjennom diskursen. Det kan medføre at det sirkulerer konstruerte forståelser av hva EK skal kunne og gjøre,

uten at det egentlig blir reist spørsmål ved hva dette konkret innebærer for den som pålegges å utføre arbeidsoppgaven. En mulig forklaring på annonsetekstens bruk av abstrakte beskrivelser kan være at det er en konsekvens av at det er uklart hva EK egentlig kan bidra med inn i tjenestene, og hva slags kompetanse EK besitter. På den ene siden så kan muligens tolkninger av benevnelser med uklart innhold bære med seg urealistiske forventninger til hva en EK kan gjennomføre. På den andre siden så kan det gi et forenklet bilde av arbeidsoppgaver og ansvarsområder som kan være langt mer komplekse å realisere dersom man utforsker disse mer i «sømmene».

Målet om å øke brukermedvirkning innen feltet for psykisk helse har vært et fokusområde siden reformen med Opptrappingsplanen for psykisk helse om startet på slutten av 90- tallet (NAPHA, 2010), og det er fortsatt er like aktuelt mål i dag 20 år senere. Det kan tyde på at realisering av brukermedvirkning er et komplekst fenomen, og hvor EK beskrives å skulle være en brikke for å komme nærmere målet, men hvor det er uklart hva EK's bidrag skal være. Brukermedvirkning har ulike definisjoner, og blir påpekt å være et diffust fenomen, hvor ulike aktører viser varierende forståelser om medvirkning og det vektlegges ulike deler av prosessen (Rise, 2012). Samtidig er det ikke gitt at det er enighet i hvilken rolle EK og pasientene skal ha i ulike medvirkningsprosesser, som kan reflektere forståelser som tilsier at det er et ikke- lineært og komplisert felt hvor EK er forventet å bidra.

Brukerrepresentanter² er en annen rolle, men som skal bidra til å øke brukermedvirkning. Erfaringer med brukerrepresentanter har vist at det kan oppstå utfordringer fordi de på den ene siden skal være «ordinære brukere» som kan representere brukere i aktiv behandling, samtidig som det foreligger forventninger om at de besitter kunnskaper på organisasjonsnivå, fagspråk og mestrer å påvirke i diskusjoner og beslutninger (ibid).

Analysen av stillingsannonsene har vist at det foreligger forventninger om at EK skal kunne utføre arbeidsoppgaver som krever akademiske ferdigheter, at de kan være konstruktive og profesjonelle, og delta i ulike fagmøter og lederfora. På den ene siden så har analysen av annonsene vist at deltakelse i denne typen møter kan forstås å baseres på en forestilling om at erfaringskunnskapen kan sidestilles med fagkunnskapen. Samtidig kan det også reise spørsmål om det ikke også kan stille krav til egenskaper ved den som tilsettes. Erfaringer med brukerrepresentanter har vist at det kan oppstå konflikter mellom kravene, som på ene

² En brukerrepresentant representerer brukere, de som mottar tjenester, basert på egen erfaring som bruker eller som pårørende av en som mottar tjenester. Brukerrepresentanten skal speile bredden av brukererfaringer gjennom samarbeid og koordinering av ulike tjenester (FFO, 2014, s.6).

sider etterspør den representative brukeren, og krav til prestasjoner og ferdigheter på den andre siden. Det er ikke nødvendigvis slik at erfaringer med brukerrepresentanter kan anses som overførbare til ordningen med EK-rollen. Samtidig er begge posisjonene basert på den samme kvalifikasjonen, brukererfaringer, og derfor muligens kan møte noen av de samme utfordringene.

I rapporten til Klevan et al. (2018) viser EK til eksempler hvor de har opplevd å «bli testet» i språklige ferdigheter på møter av fagpersoner, og at det derfor var enklere å oppnå aksept og bli tatt på alvor dersom de selv viste at de behersket fagspråk (Klevan et al., 2018, s.41). Annonseens krav som pålegger EK akademiske ferdigheter, konstruktivitet, profesjonalitet og en likeverdig posisjon som skal kunne uttale seg i ulike møter og faglige fora, kan på den ene siden reflektere forståelser om at det kreves ferdigheter utover brukererfaringer for å kunne møte forventninger og aksept fra fagpersoner. En slik forståelse kan muligens gi utslag i praksis ved at det vil være individer som besitter karaktertrekk som vil og muligens burde foretrekkes i en posisjon som EK. Jacobsen et al (2012) vektlegger i sin studie at det er nødvendig at et tjenestested er tydelig i sine arbeidsbeskrivelser og at det gjelder å finne rett person med de rette kvalifikasjonene dersom EK skal kunne mestre å fylle en slik rolle, men også for å kunne legitimere EK-rollen som en helhet. Det kan tyde på at feil person til feil type oppgaver kan få uheldige konsekvenser for brukerne som tjenestene er rettet mot, samtidig som det kan gi EK en manglende opplevelse av mestring.

Analysen av stillingsannonse har vist hvordan arbeidsoppgaver som å gi brukerne håp, samtidig kan posisjonere EK som et forbilde, og at det er finnes lite informasjon om hva EK konkret skal gjøre for å utføre arbeidsoppgaven. Stillingsannonse har reflektert forståelser som antyder at arbeidsoppgaver som handler om å gi håp er relatert til noe forbilledlig ved EK. Det kan dermed fremstå som uklart hvordan EK skal være for å fremstå som et forbilde og hva det er av karaktertrekk eller ved EK's historie som gir andre håp- og om en slik arbeidsoppgave relateres til erfaringskompetanse eller egenskaper. På den ene siden så kan det å bli pålagt å gi brukere håp fremstå som et stort ansvar. Tidligere forskning har vist at EK kan ha en slik effekt på brukere i aktiv behandling (Repper & Carter, 2011), men det har også blitt fremstilt som utfordrende for EK i situasjoner hvor brukernes situasjon differerer veldig fra EK (Asad & Chreim, 2016). Forskning viser at håp spiller en viktig rolle i folks rehabilitering, men at det samtidig er usikkert hvordan man kan inspirere til håp i praksis (Sælør, Ness & Semb, 2015). At brukere opplever å få håp gjennom å ha en EK tilgjengelig i tjenesten må kunne anses som et positivt utfall, men det kan samtidig reise spørsmål om EK

burde være ansvarlig for andres håp? Det kan forstås å være en forskjell på at brukerne opplever håp som en konsekvens av å ha EK i tjenesten, og å bli pålagt ansvaret for å gi brukerne håp. Stillingsannonsene viser at EK som tekstlig posisjon pålegges å gi brukerne håp, samtidig fremstår annonsene mangelfulle når det kommer til å utdype konkret hva dette innebærer. Det kan reise spørsmål om hvilke implikasjoner det kan ha for en EK å pålegges en oppgave hvor det ikke eksisterer noen klar forståelse for gjennomføring, eller klare forståelser av hva det er som gir håp.

Arbeidsoppgaver som handler om å skulle gi brukerne håp finnes i rapporten til Klevan et al. (2018). En EK beskriver: «*Mens de andre ikke sant, de har behandleransvar, de skal lage en plan, de har jo veldig faste arbeidsoppgaver. Ting de skal igjennom, samarbeidsmøter, de har jo mye fastlagt. Mens jeg.. Nå skal du være her for å være en bærer av håp, og så skal du ha noen konsultasjoner*» (Klevan et al., 2018, s.46). Videre ble det beskrevet at muligheten til å kunne forme egen stilling kunne gi en følelse av frihet, men det kan samtidig oppleves som utrygt å ikke vite hva som er forventet eller hvordan man skal utføre sine oppgaver (ibid). Det kan med andre ord tyde på at uklare forventninger og manglende forståelser for EK's arbeidsoppgaver kan være en reell utfordring som EK kan møte på i praksis.

Stillingsannonsene opererer med en rekke abstrakte beskrivelser og benevnelser hvor de ikke alltid er gitt hva en EK skal gjøre. En måte å forstå dette på kan være at ulike benevnelser har fått fotfeste i diskursen og blitt en «sannhet» som opprettholdes innad i diskursen, men det kan også handle om at abstrakt og metaforisk språkbruk benyttes om arbeidsoppgaver hvor det usikkert hva EK egentlig skal gjøre. Overført til praksis så kan det muligens medføre at EK kan komme i situasjoner hvor det er lite konkrete retningslinjer for utførelse av ulike arbeidsoppgaver og som kan medføre utrygghet og uforutsigbarhet.

5.4 Idealiserte bilder

Analysen har vist at stillingsannonsene konstruerer subjektposisjoner som implisitt stiller krav og pålegger EK forskjellige egenskaper og ferdigheter, som utkrystalliseres til en mer overordnet subjektposisjon som den ideelle tidlige brukeren.

Studier som utforsker EK-rollen viser at det kreves kvalifikasjoner utover egen erfaring som bruker, og at det er nødvendig å kunne finne rett person med de rette egenskapene (Jacobsen

et al, 2012, Borge et al, 2016). At egenskaper som kan være spesielt relevante i utførelsen av ulike arbeidsoppgaver foretrekkes, kan fremstå både logisk og viktig. Skal man arbeide i direkte kontakt med mennesker burde muligens egenskaper som empati, samt gode relasjonelle- og kommunikasjons ferdigheter etterspørres hos en arbeidstaker. Analysen av EK's erfaringer har vist at annonseteksten konstruerer en subjektposisjon som stiller krav om at EK har vært en deltakende bruker med et vellykket terapiutbytte, og det kan være interessant å utforske mulige forståelser av hvorfor det stilles krav til EK's brukerhistorie, og hvilke implikasjoner det kan føre med seg. På den ene siden så kan et slikt krav gi et signal om at EK's erfaringskunnskap burde bestå av gode erfaringer med behandlingsapparatet, at behandlingen fungerer. Det kan samtidig forstås å gi signaler om at det er uønsket med en EK som har negative erfaringer med behandlingsapparatet, og at den som skal fylle posisjonen som EK må kunne stå inne for tilbudet og være et «levende eksempel» på at det fungerer. Samtidig kan et slikt krav tolkes til at annonsene pålegger EK å være fri for symptomer relatert til psykiske lidelser, men også tilbakefall av sykdom, eventuelt avhengigheter. Ved enkelte psykiske lidelser, men også i forhold til avhengighetsproblematikk vil det potensielt forekomme tilbakefall, og som kan reise spørsmål om den tekstlige posisjonene som annonsene konstruerer er overførbar til praksis. Eller om tilbakefall forstås som noe uønsket eller et nederlag basert på annonsenes tekstlige fremstilling. En fremstilling som reflekterer en forståelse om at det er uakseptabelt med tilbakefall kan legge press på at EK må holde seg frisk, men det kan også bidra til å utelukke kandidater som hadde et ønske om å søke en slik stilling, men som opplever perioder med symptomer. Videre kan krav til grad av deltakelse og utfall av behandling muligens gi et signal om at det er en bestemt type bruker som etterlyses, og at det derfor er ønskelig med en ressurssterk og aktiv tidligere bruker, som har de rette erfaringene fra møte med tjenestestedet og behandlingen som tilbys. På den ene siden kan et slikt krav forstås som en konsekvens av idealet om den aktive deltakende brukeren, og derfor i tråd med de politiske og faglige føringene som er rådende for tiden (Rise, 2012, Helse og omsorgsdepartementet, 2015-2016).

En annen tilnærming til å forstå krav som fremstilles om vellykket behandlingsutfall kan baseres i en forståelse om hvilke faktorer som kan bidra til at EK mestrer en slik rolle. Analysen har vist at en posisjon som EK kan være ensom og utfordrende, som kan oppleve motstand, manglende støtte og uklare arbeidsoppgaver. Det kan muligens fordre at den som skal fylle posisjonen bør være psykisk «stabil», for å tåle å arbeide under til tider krevende forhold.

Analysen av annonsene har vist at EK tilbys subjektposisjoner som den «profesjonelle», «konstruktive», og med «akademiske ferdigheter». På den ene siden kan disse posisjonene reflektere det som mange ville anse som den ideelle arbeidstakeren. Stående for seg selv, er det få av disse posisjonene som kan knyttes til psykiske lidelser eller avhengighetsproblematikk. Kombinert med forståelser som antyder at EK har hatt et vellykket terapiutbytte, så kan posisjonene bære med seg forståelser om at annonsene konstruerer et bilde av at den ideelle EK har «kvittet» seg med det som tidligere var relatert til sin brukerhistorie.

Krav som pålegger EK å være konstruktiv og profesjonell kan på den ene siden forstås som en tilnærming til å unngå utfordrende personer som er kritiske til hvordan behandlingssystemet opererer. På den andre siden kan krav som pålegger EK konstruktivitet gi et bilde av en regulert tekstlig posisjon hvor tjenestestedet gir signaler om hvem det er som bestemmer, og hva som tolereres og ikke. I rapporten til Klevan et al (2018) uttrykker EK'ene at midlertidige ansettelser påvirket hvor kritiske de turte å være i fare for å ikke få fortsette i stillingen (Klevan et al., 2018, s.46). Sammenlignet med stillingsannonseens funn som antyder krav om konstruktivitet, så kan rapporten til Klevan et al. (2018) vise til eksempler fra praksis som kan styre EK inn i en type lydighet og pålegge krav om konstruktivitet. Stillingsannonseene gir signaler om at det forventes lydighet, og at det er tjenestestedet som legger føringene på hva EK kan tillate seg og ikke, som muligens kan sette en type standard som søker må å akseptere ved å takke ja til posisjonen. Det er samtidig viktig å understreke at en subjektposisjon ikke er statisk, men stadig i endring, og EK vil kunne avvise eller akseptere en posisjon som helhet, eller deler av den, slik at det er en pågående forhandlingsprosess (Henriksen, 2017).

Stillingsannonseens krav som pålegger EK en mer profesjonell rolle kan konstruere en forståelse om at EK ikke kan beholde sin egenart, men i stedet er ønsket å ta en posisjon som nærmer seg fagpersonalet. På den ene siden kan det forstås som en form for regulering hvor det gis signaler om hvordan annonsene fremstiller at en EK må være, eventuelt ikke kan være i møte med brukerne. På den andre siden kan krav om profesjonalitet være en forventning til helsepersonell innad i diskursen og som overføres til stillingsannonseens fremstillinger av EK. I rapporten til Klevan et al (2018) beskriver EK'ene at de opplever krav om profesjonalitet når de deltar ved ulike møter og at de kan bli testet i evnen til å kunne fagspråk og de profesjonelles kultur. På samme tid beskriver EK'ene at de står i en friere rolle ved at de har anledning til å få en annen relasjon til brukerne enn fagfolkene, som

i større grad oppleves å være styrt av hva som anses å være profesjonelt. Videre presenteres det i rapporten at EK etterlyser at fagpersoner i større grad kan bruke sin erfaringskompetanse i tjenestene selv om den ikke nødvendigvis er relatert til psykisk helse og rusproblematikk (Klevan et al., 2018, s. 42). Stillingsannonsene og rapporten viser begge til krav om profesjonalitet, samtidig som rapporten tilfører informasjon om at EK'ene ønsker å se fagpersonalet slippe taket på det profesjonelle, faglige og bruke mer av egne erfaringer. Det kan med andre ord gi et bilde av at stillingsannonsene og EK'ene som deltok i studien til Klevan et al. (2018) reflekterer ulike forståelser relatert til hva som er den mest egnede måte å være på i møte med brukerne.

Analysen av stillingsannonsene viser at enkelte av EK's arbeidsoppgaver forutsetter akademiske ferdigheter, og det er uklart hvor erfaringskompetansen er tenkt å benyttes i disse arbeidsoppgavene. Krav om akademiske ferdigheter reflekterer en forståelse om at det er den skolerte EK med høyere utdanning som etterspørres i annonsene. En slik forståelse kan muligens utelukke de brukerne som har vært syke eller rusavhengige over mange år, og som ikke har evnet eller hatt anledning til å skolere seg. På den ene siden kan det forstås å være viktig å ha tydelige krav til kompetanse i de stillingene hvor EK skal delta i forskningsprosjekter eller utføre arbeidsoppgaver som krever bestemte ferdigheter. På den andre siden så vil muligens de mer ressursvake brukerne fratras muligheten til å påvirke gjennom en stilling som EK. Basert på hvordan stillingsannonsene konstruerer bilder av EK's tekstlige posisjon, så fremstilles den helhetlig å egne seg til de mer ressurssterke tidligere brukerne. Fremstillinger som antyder at det er mange krav til egenskaper, brukerhistorie og ferdigheter kan muligens gjøre en posisjon som EK egnet for en mindre gruppe personer.

6 Konklusjon

Formålet med denne oppgaven har vært å gi et innblikk i hvordan stillingsannonser for erfaringskonsulenter konstruerer forståelser av erfaringskonsulentens kompetanse og arbeidsoppgaver i psykisk helsevern. Analysen av stillingsannonssene har vist at det ikke eksisterer en konkret forståelse av erfaringskompetanse, men at det eksisterer flere implisitte antakelser om hva som inngår som en del av erfaringskonsulentens kompetanse. Analysen av annonsetekstens fremstillinger av erfaringskonsulentens erfaringer har vist en instrumentell forståelse av kunnskap, som fordrer nøytralitet, har overføringsverdi og kan generere effekt. Annonsetekstene fremstår til tider uklare i forhold til om det er kompetanse, arbeidsoppgaver eller egenskaper som etterspørres.

Analysen av stillingsannonssene har vist hvordan annonseteksten konstruerer flere ulike subjektposisjoner, og som utkrystalliseres til to mer overordnede subjektposisjoner. Erfaringskonsulenten pålegges marginaliserte posisjoner gjennom å være den eneste med erfaringskompetanse, og ved å forsøke å sidestille denne med fagkunnskapen. Annonseteksten pålegger erfaringskonsulenten egenskaper som gir et bilde av den ideelle tidligere brukeren, og som kan legge føringer på hvem erfaringskonsulenten kan være. Slik konstruerer annonsetekstene forståelser som gir et bilde av at det vektlegges en rekke egenskaper ved den ideelle erfaringskonsulenten, og at annonsene fremstiller krav som strekker seg utover kvalifikasjonen om å inneha brukererfaring.

Gjennom å sammenligne funn fra stillingsannonssene med studien til Klevan et al. (2018) gjenspeiles flere sentrale poeng, samtidig som det blir tydelig at annonsene fremstiller erfaringskunnskap på en måte som differer fra hvordan erfaringskonsulentene i studien beskriver erfaringskunnskap. Sett i lys av hvordan erfaringer anses som et mindre gyldig kunnskapsgrunnlag i vårt samfunn (Ekeland, 2011), kan en mulig forståelse være at stillingsannonssene forsøker å øke erfaringskompetansen status ved at den fremstilles mer i tråd med et objektivt kunnskapssyn. En annen mulig forklaring kan være at det er uklart hva erfaringskonsulenten skal bidra med, slik at det benyttes benevnelser og begrep som har funnet fotfeste innad i diskursen uten at det stilles spørsmål ved deres innhold, eller at det foreligger klare oppfatninger av hva det konkret innebærer for erfaringskonsulentene.

Bruk av erfaringskonsulenter anses å være en ny ordening, og som tillegges stor betydning fra politisk og faglig hold. Det medfører at et betydelig antall mennesker vil besitte stillinger som erfaringskonsulenter i fremtiden. Flere studier som utforsker

erfaringskompetanse, dens bruk og erfaringskonsulentrollens posisjon kan anses som viktig for å kunne tydeliggjøre erfaringskonsulenters kompetanse og bidrag i psykisk helsevern.

Litteraturliste

- Alf (2018, 01. Desember). Medarbeider med brukererfaring. Hentet fra: <https://alf.no/for-samarbeidspartnere/medarbeider-med-brukererfaring/>
- Asad S., & Chreim S. (2016). Peer support providers' role. Experiences on interprofessional mental health care teams: A qualitative study. *Community mental health journal*. 52(7), 767-775.
- Askeland, N. (2008). *Lærebøker og forståing av kommunikasjon. Om forståing av begrepet kommunikasjon gjennom metaforer og metaforignal i seks læreverker i norsk for ungdomstrinnet 1997-99* (Doktorgrads avhandling). Universitetet i Oslo, Oslo.
- Bergstöm, G., & Boreús K. (2005). *Textens mening och makt: Metodbok i sähhellsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Student litteratur.
- Borg, M. & Karlsson, B. (2011). Recovery- og hva så? Om erfaringsbasert kunnskaps vilkår og muligheter. *Tidsskrift for psykisk helse*, 04(8), 314-323.
- Borg, M., Karlsson, B., & Stenhammer, A. (2013). *Recoveryorienterte praksiser. En systematisk kunnskapssammenstilling* (NAPHA 04/2013). Hentet fra: <https://www.napha.no/multimedia/4281/NAPHA-Rapport-Recovery-web.pdf>
- Borg, M., Sjøfjell, T.L., Ogundipe, E., & Bjørlykhaug, I.B. (2017). *Brukeres erfaringer med hjelp og støtte fra erfaringsmedarbeidere innen psykisk helse og rus* (Erfaringskompetanse forskningsrapport 02/2017). Hentet fra: <http://www.erfaringskompetanse.no/wp-content/uploads/2017/06/Forskningsrapport-Brukeres-erfaringer-med-hjelp-og-st%C3%B8tte-fra-erfaringsmedarbeidere-innen-psykisk-helse-og-rus.pdf>
- Bratberg, Ø. (2014). *Tekstanalyse for samfunnsvitere*. Oslo: Cappelen damm akademisk.
- Braut, G.S. (2018). Kommunehelsetjeneste. I store norske leksikon. Hentet fra: <https://sml.sn.no/kommunehelsetjeneste>

- By, R. M. (2012). Mer brukermedvirkning? *Tidsskrift for norsk legeforening*, 16(132), 1882-1884.
- Coathsworth-Puspoky R., Forchuck, C., & Ward-Griffin C. (2006). Peer support relationships: An unexplored interpersonal process in mental health. *Journal of psychiatric mental health nursing*, 13, 490-497.
- Davies, B., & Harré, R. (1990). Positioning: The discursive production of selves. *Journal for the theory of social behaviour*, 20(1), 43-63. doi:10.1111/j.1468-5914.1990.tb00174.x
- Ebdrup, N. (2012). Hva er hermeneutikk? Hentet fra: <https://forskning.no/filosofiske-fag/2012/02/hva-er-hermeneutikk>
- Ekeland, T-J. (2011). *Ny kunnskap- ny praksis. Et nytt psykisk helsevern*. (Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse 01/2011).
- Ekeland, T-J. (2014). Frå objekt til subjekt- Og tilbake? Om tilhøvet mellom kunnskap, praksis og styring. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*. (03), 211- 220.
- Erfaringskompetanse. (2016). God kunnskap er god helse- vi er her for kunnskapens del. Hentet fra: [http://www.erfaringskompetanse.no/kontakt-oss /](http://www.erfaringskompetanse.no/kontakt-oss/)
- Foucault, M. (1999). *Diskursens orden: tiltredelsesforelesning holdt ved Collège de France 2. desember 1970*. Oslo: Spartacus forlag.
- Foucault, M. (2000). *Galskapens historie*. Oslo: Gyldendal.
- Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (2014). Når du representerer FFO- En introduksjon til brukerrepresentanter. Hentet fra: <http://www.ffe.no/globalassets/ffe-mener/politiske-notat/nar-du-representerer-ffe2.pdf>
- Gates, L-B., & Akabas S-H. (2007). Developing strategies to integrate peer providers into the staff of mental health agencies. *Administration and policy in mental health*, 34(3), 293-306.

Golden A. (2006). Metaforer og metaforiske uttrykk i norsk. I *Språk nytt*. Oslo: Språkrådet.

Grue, J. (2018). Diskursanalyse. I store norske leksikon. Hentet fra:

<https://snl.no/diskursanalyse>

Grue, J. (2018). Metafor. I store norske leksikon. Hentet fra: <https://snl.no/metafor>

Haldar M., Engebretsen, E., & Album, D., (2016). Legitimizing the illegitimate: How doctors manage their knowledge of the prestige of diseases. *Health*. 20(6), 559-577. doi: 10.1177/1363459315596798

Hammer, S. (2018). Michel Foucault. I store norske leksikon. Hentet fra:

https://snl.no/Michel_Foucault

Harrè R., & Langenhove L. (1999). *Positioning theory: Moral context of intentional action*. Blackwell: Oxford.

Helgesson, K. (2011). *Platsannonser i tiden: Den orubrcerade platsannonser i tiden 1955-2005* (Doktorgrads avhandling). Göteborgs universitet, Göteborg.

Helsedirektoratet (2014). Sammen om mestring. Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne. Hentet fra:

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/410/Sammen-om-mestring-Veileder-i-lokalt-psykisk-helsearbeid-og-rusarbeid-for-voksne-IS-2076.pdf.pdf>

Helsedirektoratet (2017). Brukermedvirkning. Hentet fra:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/psykisk-helse-og-rus/brukermedvirkning>

Helsedirektoratet (2018) Kommunalt rusarbeid. Hentet fra:

<https://helsedirektoratet.no/tilskudd/kommunalt-rusarbeid#rapportere-p%C3%A5-tilskudd>

Helse og omsorgsdepartementet (2016-2019). Nasjonal helse- og sykehusplan. (Meld. St. 11 2015-2016). Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7b6ad7e0ef1a403d97958bcb34478609/no/pdfs/stm201520160011000dddpdfs.pdf>

Henriksen, A-H. (2017). *Involving patients in healthcare: Subject positions of patients and health care professionals/ students in the teaching, clinical, and political contexts* (Doktorgrads avhandling). Universitetet i Oslo, Oslo.

Holland D., & Leander K. (2004). Ethnographic studies of positioning and subjectivity: An introduction. *Ethos*. 32(2), 127-139.

Høifødt, B.F. (2014). Lærte og diskuterte recovery. Hentet fra <http://www.erfaringskompetanse.no/nyheter/laerte-og-diskuterte-recovery/>

Høiseith, J.R., Bjørgen, D., & Kvisle, I.M. (2016). *Evaluering av prosjektet «Praksis- og holdningsutvikling gjennom erfaringskonsulent i ambulant team»* (KBT Midt- Norge 02/16). Hentet fra: http://kbtmidt.no/wp-content/uploads/2017/07/evaluering_av_erfaringskonsulentprosjekt_2016.pdf

Institutt for psykoterapi. (2013). Psykoterapi. Hentet fra: <https://instpsyk.no/psykoterapi/>

Jacobsen, N., Trojanowski, L., & Dewa, C.S. (2012). What do peer support workers do? A job description. *BMC Health services research*. 205(12). doi: 10.1186/1472-6963-12-205

Jørgensen, M.W., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Fredriksberg: Roskilde universitetsforlag.

Kilpatrick, E., Keeney, S., & McCauley C-O. (2017). Tokenistic or genuinely effective? Exploring the views of voluntary staff regarding the emerging peer support worker role in mental health. *Journal of psychiatric mental health nursing*. 24(7), 503-512.

Klausen, R-K. (2016). *Brukermedvirkning i psykisk helsearbeid. En oppsummering av kunnskap* (Omsorgsbiblioteket 04/2016). Hentet fra: <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2412219/Brukermedvirkning%20i%20psykisk%20helsearbeid.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Klevan, T., Sjøfjell, T.L., Borg, M. & Karlsson, B. (2018). «Det er litt som et eget språk». *Erfaringsmedarbeideres forståelser og bruk av erfaringsbasert kunnskap i samarbeid med brukere i psykisk helse- og rustjenester*. (Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse 06/2018).
- Kvale S., & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Larsen, E., Aasheim, F., & Nordal, A. (2006). *Plan for brukermedvirkning. Mål, anbefalinger og tiltak fra opptrappingsplanen i psykisk helse* (Sosial- og helsedirektoratet 04/2006). Hentet fra:
<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/158/Brukermedvirkning-psykisk%20helsefeltet-mal-anbefalinger-og-tiltak-i-opptrappingsplanen-for-psykisk-helse-IS-1315.pdf>
- Larsen, H.T. (2017). Trenger erfaringskonsulenter egen utdanning? Hentet fra:
<https://www.erfaringskompetanse.no/nyheter/trenger-erfaringskonsulenter-egen-utdanning/>
- Lund, A.B. (2016). Erfaringskonsulenter: Både skepsis og åpne armer. Hentet fra:
<http://www.erfaringskompetanse.no/nyheter/erfaringskonsulenter-bade-skepsis-apne-armer/>
- Lund F.R. (2017). Erfaringskonsulenter får egen organisasjon. Hentet fra:
<https://www.napha.no/content/21954/Erfaringskonsulenter-far-egen-organisasjon>
- Mead, S., Hilton, D. & Curtis, L. (2001) Peer Support: A theoretical perspective. *Psychiatric rehabilitation journal*. 25(2), 134-141.
- Milliken, J. (1999). The study of discourse in international relations. *European Journal of International Relations*. 5(2), 225-254. doi: 10.1177/1354066199005002003
- Mohn-Haugen, T. (2018). Å ansette erfaringskonsulenter forplikter. Hentet fra:
<https://www.napha.no/content/22299/A-ansette-erfaringskonsulenter-forplikter>
- Moll, S., Holmes, J., Geronimo, J., & Sherman D. (2009). Work transitions for peer support providers in traditional mental health programs: Unique challenges and opportunities. *Work*. 33(4), 449-458.

- Moser, K.S. (2000). Metaphor analysis in psychology- Method, theory and fields of application. *Forum: Qualitative social research*.1(2).
- NAPHA. (2010). *Opptrappingsplanen*. Hentet fra:
<https://www.napha.no/content/13884/Opptrappingsplanen>
- NAPHA (2018). *Recovery*. Hentet fra: <https://www.napha.no/content/13883/Recovery>
- Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (2010). *Opptrappingsplanen*. Hentet fra:
<https://www.napha.no/content/13884/Opptrappingsplanen>
- NAV & Helsedirektoratet (2011). *Medarbeider med brukererfaring- en ressurs*. Hentet fra:
<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/141/Medarbeider-med-brukererfaring-en-ressurs-IS-1927.pdf>
- Neumann, I. (2001). *Mening, materialitet, makt: en innføring i diskursanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget
- Nordbø, B. (2018). Subjektiv. I store norske leksikon. Hentet fra: <https://snl.no/subjektiv>
- Repper, J., & Carter, T. (2011). A review of the literature on peer support in mental health services. *Journal of Mental Health*. 20(4), 392-411.
- Ruyter, K.W., Førde, R., & Solbakk, J-H. (2014). *Medisinsk og helsefaglig etikk*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Rådet for psykisk helse (2008). *Med livet som kompetanse. Brukeransettelser i psykiske helsetjenester*. (Rådet for psykisk helse 2008). Hentet fra: <http://docplayer.me/22416-Med-livet-som-kompetanse.html>
- Schwenk, E.B., Brusilovskiy E., & Salzer, M. (2010). Certified peer specialist roles and activities: Results from a national survey. *Psychiatric services*. 61(5), 520-523. doi: 10.1176/appi.ps.61.5.520.
- Silverstein, S.M., & Bellack, A.S. (2009). A scientific agenda for the concept of recovery as it applies to schizophrenia. *Clinical psychology review*. 28(7), 1108-1124.
- Skjeldal, E. (2017). Dystre tall fra erfaringskonsulentene. Hentet fra:
<http://www.erfaringskompetanse.no/nyheter/dystre-tall-erfaringskonsulentene/>

Sælør, K. T., Ness, O., & Semb, R. (2015). Taking the plunge: Service users' experiences of hope within the mental health and substance use services. *Scandinavian Psychologist*, 2, e9. <https://doi.org/10.15714/scandpsychol.2.e9>

Synonymordboka. (2018). Pådriver. Hentet fra:
<http://www.synonymordboka.no/no/?q=p%C3%A5driver>

Søreide, G-E. (2010). Fortellinger om læreridentitet. *Bedre skole. Tidsskrift for lærere og skoleledere*. (1), 69-73.

Waksvik, G. (2017). Recovery- en god vei å gå. Hentet fra
<http://www.erfaringskompetanse.no/nyheter/recovery-vei-a-ga/>

Ward, V., House, A., & Hamer S. (2009). Knowledge brokering: The missing link in the evidence to action chain. *Evid policy*. 5(3), 267-279. doi: 10.1332/174426409x463811

Weber, A-K, & Frahm Jensen, M-J. (2016). *Brukeransettelser. Håndbok for virksomheter som ønsker å ansette personer med egenerfaring innen psykisk helse- og rusfeltet*. Hentet fra:
<http://www.erfaringskompetanse.no/wp-content/uploads/2016/03/H%C3%A5ndbok-for-erfaringskonsulenter.pdf>

Westerlund, H. (2012). *Mer enn bare ord? Ord og begreper i psykisk helsearbeid* (erfaringskompetanse & NAPHA 04/2012). Hentet fra:
<https://www.erfaringskompetanse.no/wp-content/uploads/2015/08/Mer-enn-bare-ord.pdf>

Vedlegg